

I. Disposicions generals

CAP DE L'ESTAT

20635 LLEI ORGÀNICA 14/2007, de 30 de novembre, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó. («BOE» 288, d'1-12-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El Ple de les Corts de Castella i Lleó, en la sessió del dia 23 de juny de 2005, va aprovar una resolució, conseqüència del debat sobre política general de la Comunitat, per la qual es manifestava la voluntat d'elaborar un estudi proposat per a una possible reforma de l'Estatut de la Comunitat de Castella i Lleó.

En compliment de la voluntat manifestada per la Cambra, el dia 7 d'abril de 2006 es crea una Comissió no permanent per a l'estudi de la reforma de l'Estatut d'autonomia, encarregada de l'elaboració d'un informe sobre l'oportunitat de l'esmentada reforma i els possibles continguts d'aquesta.

La formulació d'aquesta proposta de reforma és fruit de les conclusions que conté l'informe de la Comissió esmentada, i en la seva elaboració s'han tingut molt presents les diferents aportacions fetes davant la Comissió des de diversos àmbits de la societat de Castella i Lleó.

En conclusió, amb la proposta normativa que ara es presenta, es materialitza la voluntat manifestada per la societat de Castella i Lleó d'emprendre l'actualització de la norma institucional bàsica de la Comunitat, i aprofundir així en el nostre autogovern.

Article únic.

L'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó, aprovat per la Llei orgànica 4/1983, de 25 de febrer, i que va ser reformat per la Llei orgànica 11/1994, de 24 de març, i per la Llei orgànica 4/1999, de 8 de gener, passa a tenir la redacció següent:

ESTATUT D'AUTONOMIA DE CASTELLA I LLEÓ

PREÀMBUL

La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó sorgeix de la moderna unió dels territoris històrics que componien i van donar nom a les antigues corones de Lleó i Castella.

Fa mil cent anys es va constituir el regne de Lleó, del qual es van separar en qualitat de regnes al llarg del segle xi els de Castella i Galícia i, el 1143, el de Portugal. Durant aquestes dues centúries els monarques que van tenir el govern d'aquestes terres van arribar a la dignitat d'emperadors, tal com testimonien les intulacions d'Alfons VI i d'Alfons VII.

El procés de colonització de la vall del Duero durant els segles IX i X, i el desenvolupament de la vida urbana al llarg del Camí de Santiago i la Via de la Plata en aquest mateix temps van constituir fets històrics que defineixen la nostra configuració geogràfica, cultural i social.

Ja llavors, lleonesos i castellans van oferir al món exemples de respecte i convivència entre les cultures diverses que poblaven aquestes terres, exemples afermats sovint en els furs lleonesos i en els costums i les «fazañas» castelleses. Ja llavors, es van posar els primers fonaments de la futura organització municipal, amb documents com el «Fur o Carta Puebla de Brañosa» (segle IX), que es pot considerar amb orgull el municipi més antic d'Espanya. Ja llavors, va brillar amb llum pròpia la defensa de les llibertats, quan el 1188 es van celebrar a Lleó les primeres Corts de la història d'Europa en les quals participa l'estament ciutadà i en les quals es documenta, com a pacte entre el monarca i els estaments, el reconeixement de llibertats als súbdits d'un regne, i crea un precedent que més tard va tenir la seva continuïtat en les Set Partides del Rei Alfons X «el Savi» (1265) i que avui, en essència, perviu en les actuals Corts autonòmiques.

Temps abans es registren les empremtes més primitives del castellà: les pissarres visigodes d'Àvila i de Salamanca testimonien la preformació de la seva estructura sintàctica i els primers testimonis escrits apareixen en el «Becerro Gótico de Valpuesta» (Burgos) i en la «Nodicia de Kesos» del monestir lleonès dels Sants Just i Pastor de Rozuela (Lleó).

També en les terres lleoneses i castelleses es van aixecar les primeres universitats d'Espanya. Valladolid i Salamanca rivalitzen en l'honor de ser la més antiga. La primera, doncs, es considera hereva de l'Estudi General que Alfons VIII de Castella va crear a Palència el 1208. La segona, perquè la seva fundació es remunta a 1218, per obra d'Alfons IX de Lleó.

A partir de la unió definitiva dels regnes de Lleó i de Castella, esdevinguda el 1230 sota el regnat de Ferran III, la Corona de Castella i Lleó va contribuir decisivament a la conformació del que més tard seria Espanya, i es va embarcar en empreses de transcendència universal, com el descobriment d'Amèrica el 1492.

D'aquestes terres va sorgir el clamor que, el 1520, amb la formació de la Junta Santa d'Àvila, es va alçar en defensa dels furs i les llibertats del regne enfront de la centralització del poder en mans de la Corona que encarnava Carles I. Si a Villalar (23 d'abril de 1521) la sort de les armes va ser adversa als comuners, no va ocórrer així amb els seus ideals, que poden ser considerats precur-

sors de les grans revolucions liberals europees. Com a homenatge a aquest moviment, el 23 d'abril és avui en dia la festa oficial de la Comunitat Autònoma.

D'aquestes terres també en va sorgir la gran aportació a la humanitat que va suposar l'Escola del Dret de Gents de Salamanca, on van destacar noms com Suárez o Vitoria. I en aquestes terres, Bartolomé de las Casas va defensar la dignitat dels indígenes del Nou Món en la cèlebre «Controvèrsia de Valladolid» (1550-1551).

En aquestes terres van néixer o van passar una part important de les seves vides homes i dones que van contribuir a la formació de la cultura hispànica. Cultura, humanisme i configuració institucional que després del descobriment es va implantar a Amèrica. El Tractat de Tordesillas, a més de traçar la línia de demarcació clara i precisa per a la presència de la Corona de Castella i Lleó, primer, i d'Espanya, després, en el Nou Món, va impulsar el model d'organització municipal com a fonament de la vida ciutadana i l'Audiència com a òrgan judicial i de govern, implantada per primera vegada a Santo Domingo (1510).

Castella i Lleó és una Comunitat rica en territoris i gent, configurada per castellans i lleonesos; respectuosa amb la pluralitat que la integra i defensora de la convivència que l'enriqueix des del seu mateix naixement.

Comunitat històrica i cultural reconeguda, Castella i Lleó ha forjat un espai de trobada, de diàleg i de respecte entre les realitats que la conformen i la defineixen. La seva personalitat, afermada sobre valors universals, ha contribuït de manera decisiva al llarg dels segles a la formació d'Espanya com a nació i ha estat un nexa d'unió important entre Europa i Amèrica.

El seu autogovern es fonamenta en la Constitució de 1978, així com en els drets que, en el marc d'aquesta, emparen els territoris dins d'Espanya i en l'escenari europeu.

L'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó, promulgat per la Llei orgànica 4/1983, de 25 de febrer, va ser fruit del consens de les principals forces polítiques castellanques i lleoneses, i va suposar l'establiment d'un sistema d'autogovern que feia ús del dret a l'autonomia que reconeix la Constitució espanyola. Des de la seva aprovació, l'Estatut ha demostrat la seva utilitat per al desenvolupament de l'autogovern de la Comunitat.

Ha estat reformat dues vegades. La primera, el 1994, va consistir bàsicament en un increment significatiu de les competències de la Comunitat. La segona es va produir el 1999 i, a més d'ampliar el nivell competencial de Castella i Lleó, va suposar la creació o la inclusió en l'Estatut de noves institucions al servei de l'autogovern.

Aquestes dues reformes han suposat avenços importants per solucionar insuficiències, limitacions i diferències que existien amb altres estatuts que en la seva arrencada van seguir la via privilegiada de l'article 151 de la Constitució. Amb aquestes reformes s'ha sabut adaptar l'Estatut a les realitats noves i canviants, alhora que han servit de via a l'ampliació del marc competencial i institucional de la Comunitat, equiparant-la amb les restants comunitats autònomes d'Espanya quant al grau i a la qualitat de la seva autonomia política.

Tant l'aprovació inicial de l'Estatut, com les seves posteriors reformes, van tenir el suport d'un amplíssim consens polític. Aquest tret és el que permet afirmar que l'Estatut és la norma fonamental en la qual tenen cabuda tots els ciutadans de Castella i Lleó. Ha estat un instrument d'innegable progrés per als lleonesos i els castellans, i ha demostrat així la seva validesa i la seva efectivitat.

Ha arribat el moment de plantejar una nova reforma tan oportuna com necessària. Oportuna perquè ens permet aprofundir en el projecte de Comunitat aprofitant totes les nostres potencialitats i adaptar-nos a les noves realitats d'una societat dinàmica, canviant i diferent de la

de l'any 1983 en què es va aprovar l'Estatut d'autonomia. Necessària, perquè el projecte històric que neix amb la reforma de l'Estatut ens ha de permetre afrontar amb garanties els reptes d'un temps nou, definit pels profunds canvis geopolítics, socials, econòmics, culturals i tecnològics ocorreguts en el món i per la posició d'Espanya en aquest context.

El que ara es pretén és portar a terme una reforma que ens permeti disposar d'un Estatut que, dins del marc constitucional, arribi al seu nivell més alt. Per això s'introdueixen disposicions que aprofundeixen i perfeccionen els instruments d'autogovern, s'incorporen noves competències que és necessari que vinguin acompanyades d'un finançament adequat, es millora el funcionament institucional, es reconeixen drets socials dels ciutadans de Castella i Lleó, que així queden millor protegits, i es consoliden espais competencials oberts al futur.

Mitjançant aquesta reforma, l'Estatut d'autonomia assumeix l'experiència institucional acumulada des de la creació de la Comunitat Autònoma i la posa al servei de les persones. El títol I, de nova factura, inclou un catàleg de drets dels castellans i dels lleonesos i defineix els principals objectius de l'acció política de la Comunitat, i dóna cos jurídic a la idea d'un Estatut d'autonomia que es defineix no només com una norma institucional bàsica, sinó també com a garant dels drets i del benestar dels ciutadans.

L'Estatut també incorpora disposicions dirigides a millorar el funcionament institucional i a aprofundir en l'autonomia política de Castella i Lleó dins del marc constitucional. El títol II regula de forma més completa els mecanismes bàsics del règim parlamentari i introdueix un nou capítol, consagrat al poder judicial en la Comunitat.

El nou títol III recull l'organització territorial, i ofereix un marc general per al desenvolupament de l'autonomia dels municipis, províncies i altres ens locals. En aquest sentit, l'Estatut reconeix la pluralitat i la singularitat dels seus territoris, entre els quals hi ha realitats com la comarca de El Bierzo, amb una prolongada trajectòria institucional. El títol IV, també de nova incorporació, regula amb més precisió les relacions de cooperació amb l'Estat i la resta de comunitats autònomes, presidides pels principis de solidaritat i lleialtat institucional, i situa la Comunitat a Europa i en el món. El títol V adapta el nivell competencial de la Comunitat ja que l'amplia i el consolida, i perfila amb precisió algunes de les matèries més sensibles, com ara l'educació, la sanitat, la seguretat o la gestió de l'aigua. El títol VI recull les normes bàsiques dirigides a possibilitar que la Comunitat disposi dels recursos suficients per garantir que els castellans i els lleonesos rebin uns serveis públics equiparables als del conjunt de l'Estat. Finalment, el títol VII formula el procediment de reforma de l'Estatut com l'acord de dues voluntats representades, respectivament, per les Corts de Castella i Lleó i per les Corts Generals.

Aquest Estatut posa així en mans dels ciutadans i de les institucions de Castella i Lleó els instruments necessaris perquè el progrés social, cultural i econòmic de la Comunitat es faci realitat en els anys venidors.

Per tot això, el poble de Castella i Lleó representat en les seves Corts ha proposat aquest Estatut d'autonomia de Castella i Lleó, i les Corts Generals l'han aprovat.

TÍTOL PRELIMINAR

La Comunitat de Castella i Lleó

Article 1. Disposicions generals.

1. Castella i Lleó és una comunitat històrica i cultural que té el seu origen en els antics regnes de Lleó i de Cas-

tella, ha contribuït de manera decisiva a la formació d'Espanya com a nació, exerceix el seu dret a l'autogovern i es constitueix en comunitat autònoma en el marc de la Constitució i d'aquest Estatut d'autonomia.

2. La Comunitat de Castella i Lleó, com a regió d'Europa, assumeix els valors de la Unió Europea i vetlla pel compliment dels seus objectius i per la defensa dels drets reconeguts en l'ordenament jurídic europeu.

Article 2. *Àmbit territorial.*

El territori de la Comunitat de Castella i Lleó comprèn el dels municipis integrats en les actuals províncies d'Àvila, Burgos, Lleó, Palència, Salamanca, Segòvia, Sòria, Valladolid i Zamora.

Article 3. *Seu.*

1. Una llei de les Corts de Castella i Lleó, aprovada per majoria de dos terços, ha de fixar la seu o les seus de les institucions bàsiques de la Comunitat.

2. La Junta de Castella i Lleó ha de determinar la ubicació dels organismes o serveis de l'Administració de la Comunitat, atenent criteris de descentralització, d'eficàcia i de coordinació de funcions i la tradició historicocultural.

Article 4. *Valors essencials.*

La llengua castellana i el patrimoni històric, artístic i natural són valors essencials per a la identitat de la Comunitat de Castella i Lleó i són objecte d'especial protecció i suport, per la qual cosa s'ha de fomentar la creació d'entitats que atenguin aquest fi.

Article 5. La llengua castellana i la resta del patrimoni lingüístic de la Comunitat.

1. El castellà forma part del patrimoni històric i cultural més valuós de la Comunitat, estès a tot el territori nacional i a molts altres estats. La Junta de Castella i Lleó ha de fomentar l'ús correcte del castellà en els àmbits educatiu, administratiu i cultural.

Així mateix, n'ha de promoure l'aprenentatge en l'àmbit internacional especialment en col·laboració amb les universitats de la Comunitat, per a la qual cosa pot adoptar les mesures que consideri oportunes.

2. El lleonès ha de ser objecte de protecció específica per part de les institucions pel seu particular valor dins del patrimoni lingüístic de la Comunitat. La seva protecció, el seu ús i la seva promoció han de ser objecte de regulació.

3. La llengua gallega ha de gaudir de respecte i de protecció en els llocs en què habitualment es fa servir.

Article 6. *Símbols de la Comunitat i festa oficial.*

1. Els símbols d'identitat exclusiva de la Comunitat de Castella i Lleó són el blasó, la bandera, el pendó i l'himne de Castella i Lleó.

2. La festa oficial de la Comunitat és el 23 d'abril.

3. El blasó de Castella i Lleó és un escut timbrat per corona reial oberta, quarterat en creu o contraquarterat. El primer quarter i el quart: en camp de gules, un castell d'or emmerletat de tres merlets, maçonat de sable i aclarit d'atzur. El segon quarter i el tercer: en camp de plata, un lleó rampant de púrpura, linguat, unguat i armat de gules, coronat d'or.

4. La bandera de Castella i Lleó és quarterada i conté els símbols de Castella i Lleó, tal com s'han descrit en l'apartat anterior. La bandera ha d'onejar en tots els centres i els actes oficials de la Comunitat, a la dreta de la bandera espanyola.

5. El pendó està constituït per l'escut quarterat sobre un fons carmesí tradicional.

6. Cada província i municipi han de conservar les banderes i els emblemes que els són tradicionals.

7. L'himne i els altres símbols de la Comunitat de Castella i Lleó s'han de regular mitjançant una llei específica.

8. La protecció jurídica dels símbols de Castella i Lleó és la que correspon als símbols de l'Estat.

TÍTOL I

Drets i principis rectors

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 7. *Àmbit personal.*

1. Als efectes d'aquest Estatut, tenen la condició política de ciutadans de Castella i Lleó tots els espanyols que, d'acord amb les lleis de l'Estat, tenen veïnatge administratiu en qualsevol dels municipis integrats en el territori de la Comunitat.

2. Gaudeixen dels drets de participació en els assumptes públics que defineix l'article 11 d'aquest Estatut, com a ciutadans de Castella i Lleó, els espanyols residents a l'estranger que han tingut l'últim veïnatge administratiu a Castella i Lleó i acrediten aquesta condició de la manera que preveu la legislació estatal. També gaudeixen d'aquests drets els seus descendents inscrits com a espanyols, si així ho sol·liciten, de la manera que determina la llei de l'Estat.

Article 8. *Drets i deures dels ciutadans de Castella i Lleó.*

1. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen els drets i els deures que estableixen la Constitució espanyola, els tractats internacionals sobre drets humans ratificats per Espanya, l'ordenament de la Unió Europea, així com els que estableix en el àmbit de la Comunitat Autònoma aquest Estatut d'autonomia.

2. Correspon als poders públics de Castella i Lleó promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integren siguin reals i efectives, remoure els obstacles que impedeixin la seva plenitud o la dificultin, i facilitar la participació de tots els castellans i els lleonesos en la vida política, econòmica, cultural i social.

3. Els drets i els principis d'aquest títol no suposen una alteració del règim de distribució de competències, ni la creació de títols competencials nous o la modificació dels ja existents. Cap de les disposicions d'aquest títol pot ser desplegada, aplicada o interpretada de manera que redueixi o limiti els drets fonamentals que reconeixen la Constitució i els tractats i convenis internacionals ratificats per Espanya.

Article 9. *Castellans i lleonesos a l'exterior.*

1. Els ciutadans oriünds o procedents de Castella i Lleó que resideixin en altres comunitats autònomes d'Espanya o fora del territori nacional, així com les seves associacions i els seus centres socials, tenen el reconeixement del seu origen o la seva procedència i el dret a col·laborar i a compartir la vida social i cultural de Castella i Lleó.

2. Sense perjudici de les competències de l'Estat, una llei de les Corts de Castella i Lleó ha de regular l'abast i el contingut d'aquest reconeixement.

3. Per facilitar el que abans s'ha disposat, la Comunitat de Castella i Lleó pot subscriure convenis amb altres comunitats autònomes i sol·licitar de l'Estat que s'adoptin les previsions oportunes en els tractats i els convenis internacionals que s'estableixin.

Article 10. *Drets dels estrangers.*

1. En el marc de la Constitució i de la legislació estatal aplicable, els drets que aquest Estatut reconeix als ciutadans de Castella i Lleó s'estenen als estrangers amb veïnatge administratiu en la Comunitat en els termes que estableixen les lleis que els despleguen.

2. Els poders públics de la Comunitat han de promoure la integració social, econòmica, laboral i cultural dels immigrants en la societat de Castella i Lleó.

CAPÍTOL II

Drets dels castellans i dels lleonesos

Article 11. *Drets de participació en els assumptes públics.*

1. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a participar en els assumptes públics de la Comunitat directament o mitjançant l'elecció de representants, en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis.

2. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a ser electors i elegibles en les eleccions legislatives autonòmiques en les condicions i amb els requisits que assenyalin les lleis.

3. La llei ha de promoure la igualtat efectiva de les dones i dels homes en l'accés als mandats representatius autonòmics.

4. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a presentar iniciatives legislatives davant les Corts de Castella i Lleó en els termes que estableixen les lleis.

5. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a promoure la convocatòria de consultes populars, relatives a decisions polítiques que siguin competència de la Comunitat, en les condicions i amb els requisits que assenyalin les lleis, respectant el que disposa l'article 149.1.32a de la Constitució espanyola.

6. Totes les persones tenen el dret d'adreçar peticions a les institucions i a les administracions públiques de la Comunitat, així com als ens que en depenguin, en relació amb assumptes que siguin de la seva competència.

Article 12. *Dret a una bona Administració.*

La llei garanteix els drets següents dels ciutadans en les seves relacions amb l'Administració autonòmica:

a) A rebre informació suficient sobre els serveis i les prestacions als quals poden accedir i sobre les condicions per accedir-hi.

b) A un tractament imparcial i objectiu dels assumptes que els concerneixin i a la resolució d'aquests assumptes en un termini raonable.

c) A l'accés als arxius i els registres administratius, als documents de les institucions i les administracions públiques de Castella i Lleó, i a la informació administrativa, amb les excepcions que legalment s'estableixin.

d) A la protecció de les dades personals que contenen els fitxers dependents de l'Administració autonòmica, i tenen dret a accedir a les esmentades dades, a examinar-les i a obtenir-ne, si s'escau, la correcció i la cancel·lació. Mitjançant una llei de les Corts es pot crear l'Agència de Protecció de Dades de la Comunitat de Castella i Lleó per vetllar pel respecte d'aquests drets en el marc de la legislació estatal aplicable.

e) A l'accés, en condicions d'igualtat i amb ple respecte als principis constitucionals de mèrit i capacitat, a les ocupacions públiques en l'Administració autonòmica i en els ens que en depenen.

f) A formular queixes sobre el funcionament dels serveis públics.

Article 13. *Drets socials.*

1. Dret a l'educació. Totes les persones tenen dret a una educació pública de qualitat en un entorn escolar que afavoreixi la seva formació integral i a la igualtat d'oportunitats en l'accés a aquesta educació. Els poders públics de la Comunitat han de garantir la gratuïtat de l'ensenyament en els nivells educatius obligatoris i en els nivells que es determini per llei. Així mateix, han d'establir un sistema de beques i ajudes a l'estudi per garantir l'accés als nivells educatius restants de totes les persones en funció dels seus recursos i les seves aptituds.

Les persones amb necessitats educatives especials tenen dret a rebre el suport dels poders públics de la Comunitat per accedir a l'educació d'acord amb el que determinen les lleis. Es reconeix el dret de totes les persones adultes a l'educació permanent, en els termes que legalment s'estableixin.

2. Dret a la salut. Totes les persones tenen dret a la protecció integral de la seva salut, i els poders públics de la Comunitat han de vetllar perquè aquest dret sigui efectiu.

Els ciutadans de Castella i Lleó tenen garantit l'accés, en condicions d'igualtat, als serveis sanitaris de la Comunitat en els termes que la llei determini. Així mateix, han de ser informats sobre els serveis que presti el Sistema de Salut.

S'estableixen legalment els drets i deures dels usuaris del sistema sanitari, i entre aquests els següents:

a) A la intimitat i la confidencialitat relatives a la pròpia salut, així com l'accés a la seva història clínica.

b) A la regulació de terminis perquè els sigui aplicat un tractament.

c) Al respecte a les seves preferències pel que fa a metge i centre.

d) A demanar una segona opinió mèdica quan així se sol·liciti.

e) A ser suficientment informats abans de donar el seu consentiment als tractaments mèdics o a manifestar, si s'escau, instruccions prèvies sobre aquests tractaments.

f) A rebre tractaments i cures pal·liatives adequades.

Les persones amb malaltia mental, les que pateixen malalties cròniques i invalidants i les que pertanyin a grups específics reconeguts sanitàriament de risc, tenen dret a actuacions i programes sanitaris especials i preferents.

3. Dret d'accés als serveis socials. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a accedir en condicions d'igualtat al Sistema d'Acció Social de Castella i Lleó, i a rebre informació sobre les prestacions de la xarxa de serveis socials de responsabilitat pública.

4. Drets laborals. Els ciutadans de Castella i Lleó tenen dret a accedir en condicions d'igualtat i de manera gratuïta al Servei Públic d'Ocupació de Castella i Lleó. Els treballadors tenen dret a formar-se i a ascendir professionalment i a exercir les seves tasques de manera que se'ls garanteixi la salut, la seguretat i la dignitat.

5. Drets de les persones grans. Les administracions públiques de Castella i Lleó han de vetllar perquè les persones grans no siguin discriminades en cap àmbit de la seva existència i han de garantir els seus drets, en particular, la protecció jurídica i de la salut, l'accés a un allotja-

ment adequat, a la cultura i a l'oci, i el dret de participació pública i d'associació.

6. Drets de les persones menors d'edat. Els menors tenen dret a rebre de les administracions públiques de Castella i Lleó, amb prioritat pressupostària, l'atenció integral necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i el seu benestar en el context familiar i social, en els termes que es determinin normativament.

7. Drets de les persones en situació de dependència i de les seves famílies. Els castellans i els lleonesos que estiguin en situació de dependència tenen dret a les prestacions públiques necessàries per assegurar la seva autonomia personal, la seva integració socioprofessional i la seva participació en la vida social de la Comunitat. Les famílies amb persones dependents al seu càrrec tenen dret a les ajudes de les administracions públiques de la Comunitat en els termes que determini la llei.

8. Drets de les persones amb discapacitat. Les persones de Castella i Lleó amb algun grau de discapacitat tenen dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats, a l'accessibilitat en qualsevol àmbit de la seva vida, així com a les ajudes públiques necessàries per facilitar la seva plena integració educativa, laboral i social. Mitjançant una llei s'ha d'assegurar la supressió de barreres en els espais i les dependències d'ús públic i en el transport públic col·lectiu de passatgers. La llei també ha de reconèixer la participació de les persones amb discapacitat en la definició de les polítiques que els afectin mitjançant les associacions representatives dels seus interessos.

Els poders públics han de promoure l'ús de la llengua de signes espanyola de les persones sordes, que ha de ser objecte d'ensenyament, protecció i respecte. A més, s'ha d'implementar la utilització per les administracions públiques de la Comunitat dels sistemes que permetin la comunicació als discapacitats sensorials.

9. Dret a una renda garantida de ciutadania. Els ciutadans de Castella i Lleó que estiguin en situació d'exclusió social tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania. L'ordenament de la Comunitat ha de determinar les condicions per al gaudi d'aquesta prestació. Els poders públics han de promoure la integració social d'aquestes persones en situació d'exclusió.

10. Drets a la cultura i el patrimoni. Tots els castellans i els lleonesos tenen dret, en condicions d'igualtat, a accedir a la cultura i al desenvolupament de les seves capacitats creatives individuals i col·lectives.

Article 14. *Dret a la no-discriminació per raó de gènere.*

1. Es prohibeix qualsevol discriminació de gènere o orientació sexual, ja sigui directa o indirecta.

2. Els poders públics de Castella i Lleó han de garantir la transversalitat del principi d'igualtat de gènere en totes les seves polítiques, i han de promoure accions positives per aconseguir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, sobretot en els àmbits educatiu, econòmic, laboral, en la vida pública, en el medi rural, en relació amb la salut i amb els col·lectius de dones en situació de necessitat especial, particularment les víctimes de violència de gènere.

CAPÍTOL III

Deures dels castellans i dels lleonesos

Article 15. *Deures.*

Els ciutadans de Castella i Lleó, segons el que estableix l'article 8 d'aquest Estatut, tenen el deure de:

a) Contribuir al manteniment de la despesa pública d'acord amb la seva capacitat econòmica.

b) Conservar i protegir el medi ambient i fer un ús responsable dels recursos naturals.

c) Col·laborar en les situacions de catàstrofes i d'emergència.

d) Respectar, cuidar i protegir el patrimoni cultural.

e) Fer un ús responsable i solidari dels béns i serveis públics.

f) Qualsevol altre que s'estableixi mitjançant una llei de les Corts.

CAPÍTOL IV

Principis rectors de les polítiques públiques de Castella i Lleó

Article 16. *Principis rectors de les polítiques públiques.*

Els poders públics de Castella i Lleó han d'orientar les seves actuacions d'acord amb els principis rectors que estableixen la Constitució i aquest Estatut. En l'exercici de les seves competències, han de promoure i adoptar les mesures necessàries per garantir la plena eficàcia dels objectius següents:

1. La prestació d'uns serveis públics de qualitat.

2. El creixement econòmic sostenible, orientat a la cohesió social i territorial i a la potenciació i l'aprofitament ple dels recursos de la Comunitat per millorar la qualitat de vida dels castellans i els lleonesos.

3. La creació d'ocupació estable i de qualitat, la garantia de la seguretat i salut laboral dels treballadors, així com de la seva formació permanent.

4. El foment del diàleg social com a factor de cohesió social i progrés econòmic, reconeixent el paper dels sindicats i les organitzacions empresarials com a representants dels interessos econòmics i socials que els són propis, a través dels marcs institucionals permanents de trobada entre la Junta de Castella i Lleó i els agents socials esmentats. Per aconseguir-ho, es pot regular un Consell del Diàleg Social a Castella i Lleó.

5. El desenvolupament de totes les formes d'activitat empresarial, amb una atenció especial a la petita i la mitjana empresa i als emprenedors autònoms, i el foment de les iniciatives de l'economia social, especialment al cooperativisme i la seva promoció.

6. La promoció i el foment de la recerca científica, el desenvolupament i la innovació tecnològica com a prioritat estratègica per garantir el progrés social i econòmic de la Comunitat.

7. La projecció exterior de les empreses de Castella i Lleó, reconeixent el paper de les cambres de comerç en aquest àmbit.

8. L'exercici efectiu del dret dels ciutadans de Castella i Lleó a viure i treballar en la seva pròpia terra, i la creació de les condicions que afavoreixin el retorn dels qui viuen a l'exterior i la seva reagrupació familiar.

9. La lluita contra la despoblació, articulant les mesures de caràcter institucional, econòmic, industrial i social que siguin necessàries per fixar, integrar, incrementar i atreure població.

10. La modernització i el desenvolupament integral de les zones rurals de Castella i Lleó, dotant-les d'infraestructures i de serveis públics suficients.

11. El suport als sectors agrícola, ramader i agroalimentari de la Comunitat mitjançant el desenvolupament tecnològic i biotecnològic, amb la finalitat de millorar la competitivitat dels sectors.

12. La plena integració dels joves en la vida pública i en la societat, facilitant la seva autonomia, en especial mitjançant l'accés a la formació, a l'ocupació i a l'habitatge.

13. La protecció integral de les diferents modalitats de família, amb la garantia de la igualtat de tracte entre

aquestes famílies, i l'afavoriment de la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, la informació, la formació i l'orientació de les famílies i l'atenció a les famílies amb necessitats especials.

14. L'accés en condicions d'igualtat de tots els castellans i els lleonesos a un habitatge digne mitjançant la generació de sòl i la promoció d'habitatge públic i d'habitatge protegit, amb una atenció especial als grups socials en desavantatge.

15. La garantia efectiva del dret de tots els castellans i els lleonesos a viure en un medi ambient ecològicament equilibrat i saludable, impulsant la compatibilitat entre l'activitat econòmica i la qualitat ambiental amb la finalitat de contribuir a un desenvolupament sostenible.

16. La protecció dels consumidors i usuaris, que inclou el dret a la protecció de la salut i la seguretat i dels seus legítims interessos econòmics i socials.

17. La protecció i la difusió de la riquesa cultural i patrimonial de la Comunitat, amb l'afavoriment de la creació artística en totes les seves manifestacions i amb la garantia de la igualtat d'oportunitats de tots els ciutadans en l'accés a la cultura. Els poders públics de Castella i Lleó han de desenvolupar actuacions tendents al retorn a la Comunitat dels béns integrants del seu patrimoni cultural que estiguin fora del seu territori.

18. El foment de la presència cultural, econòmica i social de Castella i Lleó a l'exterior.

19. La promoció d'un sistema educatiu de qualitat, obert, plural i participatiu, que formi en els valors constitucionals.

20. El suport a les universitats de Castella i Lleó i l'estímul a l'excel·lència en la seva activitat docent i investigadora.

21. La plena incorporació de Castella i Lleó a la societat del coneixement, vetllant pel desenvolupament equilibrat de les infraestructures tecnològiques en tot el seu territori i garantint la igualtat d'oportunitats de totes les persones en l'accés a la formació i a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

22. La garantia del dret dels ciutadans a rebre una informació plural i veraç, des del reconeixement del paper dels mitjans de comunicació en la formació d'una opinió pública lliure i en l'expressió de la identitat regional. En les seves relacions amb els mitjans de comunicació, els poders públics de la Comunitat han de respectar els principis de transparència i objectivitat.

23. La no-discriminació i el respecte a la diversitat dels diferents col·lectius ètnics, culturals i religiosos presents a Castella i Lleó, amb una atenció especial a la comunitat gitana, fomentant l'entesa mútua i les relacions interculturals.

24. L'enfortiment de la societat civil i el foment de l'associacionisme, el voluntariat i la participació social.

25. La promoció de la cultura de la pau, de la tolerància, del respecte i del civisme democràtics, rebutjant qualsevol actitud que promogui la violència, l'odi, la discriminació o la intolerància, o que, de qualsevol altra manera, atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

CAPÍTOL V

Garanties dels drets i dels principis estatutaris

Article 17. *Garanties normatives i judicials.*

1. Els drets que reconeix el capítol II d'aquest títol vinculen tots els poders públics de la Comunitat de Castella i Lleó i, d'acord a la naturalesa de cada dret, també els particulars, i són exigibles en seu judicial sota les condicions legalment establertes. Els drets s'han d'interpretar i s'han d'aplicar de la manera més favorable per a la seva plena efectivitat.

2. En l'àmbit autonòmic, la regulació essencial dels drets que reconeix el capítol II d'aquest títol s'ha de fer mitjançant una llei de les Corts de Castella i Lleó.

3. Els principis rectors de les polítiques públiques que s'enumeren en el capítol IV d'aquest títol informen la legislació, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics. Són exigibles davant la jurisdicció d'acord amb el que determinin les normes que els despleguin.

Article 18. *El Procurador del Comú.*

1. El Procurador del Comú és l'alt comissionat de les Corts de Castella i Lleó, designat per aquestes, que actua amb independència per a la protecció i la defensa dels drets constitucionals dels ciutadans i dels drets i els principis que reconeix aquest Estatut davant l'Administració de la Comunitat, la dels seus ens locals i la dels diferents organismes que en depenguin.

2. Una llei de les Corts de Castella i Lleó ha de regular les competències, l'organització i el funcionament d'aquesta institució.

3. El Procurador del Comú ha de col·laborar i ha de coordinar les seves funcions amb les del Defensor del Poble en els termes de la legislació aplicable.

TÍTOL II

Institucions d'autogovern de la Comunitat

Article 19. *Institucions autonòmiques.*

1. Les institucions bàsiques de la Comunitat de Castella i Lleó són:

- Les Corts de Castella i Lleó.
- El president de la Junta de Castella i Lleó.
- La Junta de Castella i Lleó.

2. Són institucions pròpies de la Comunitat de Castella i Lleó el Consell Econòmic i Social, el Procurador del Comú, el Consell Consultiu, el Consell de Comptes, i les que determinin aquest Estatut o les lleis aprovades per les Corts de Castella i Lleó.

CAPÍTOL I

Les Corts de Castella i Lleó

Article 20. *Caràcter.*

1. Les Corts de Castella i Lleó representen el poble de Castella i Lleó i exerceixen en nom seu, d'acord amb la Constitució i aquest Estatut, els poders i les atribucions que els corresponen.

2. Les Corts de Castella i Lleó són inviolables.

Article 21. *Composició, elecció i mandat.*

1. Els membres de les Corts de Castella i Lleó reben la denominació tradicional de procuradors i són elegits per mitjà de sufragi universal, lliure, igual, directe i secret, mitjançant un sistema de representació proporcional que asseguri, a més, la representació de les diverses zones del territori.

2. La circumscripció electoral és la província, i s'assigna a cadascuna un nombre mínim de tres procuradors i un més per cada 45.000 habitants o fracció superior a 22.500.

3. La convocatòria d'eleccions l'ha de fer el president de la Junta de Castella i Lleó.

4. La legislació electoral ha de determinar les causes d'inelegibilitat i incompatibilitat dels procuradors, atenent el que disposa l'article 67, apartat 1, de la Constitució.

5. Les Corts de Castella i Lleó són elegides per quatre anys. El mandat dels procuradors acaba quatre anys després de la seva elecció o el dia de la dissolució de la Cambra.

Article 22. *Estatut dels procuradors.*

1. Els procuradors representen la totalitat del poble de Castella i Lleó i no estan lligats per cap mandat imperatiu.

2. Els procuradors, fins i tot després d'haver cessat en el seu mandat, gaudeixen d'inviolabilitat pels vots emesos i les opinions manifestades en l'exercici de les seves funcions. Durant el seu mandat no poden ser detinguts ni retinguts per presumptes actes delictius comesos en el territori de la Comunitat llevat del cas de delictes flagrants, i al Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó correspon decidir en tot cas sobre la seva inculpció, presó, processament i judici. Fora del territori de la Comunitat la responsabilitat penal és exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

Article 23. *Organització i funcionament.*

1. Les Corts de Castella i Lleó elegeixen entre els seus membres el president, la Mesa i la Diputació Permanent. Correspon al president l'exercici en nom de les Corts de tots els poders administratius i facultats de policia a l'interior de la seva seu.

2. Les Corts de Castella i Lleó funcionen en Ple i en comissions.

3. Els procuradors es constitueixen en grups parlamentaris de representació política. La participació de cadascun d'aquests grups en les comissions i a la Diputació Permanent és proporcional al nombre dels seus membres.

4. Les Corts estableixen el seu Reglament, l'aprovació i la reforma del qual requereixen la majoria absoluta en una votació final sobre la seva totalitat. Així mateix, aproven l'Estatut del personal de les Corts de Castella i Lleó i estableixen autònomament els seus pressupostos.

5. Les Corts de Castella i Lleó es reuneixen en sessions ordinàries i extraordinàries. Els períodes ordinaris de sessions es fan entre setembre i desembre, el primer, i entre febrer i juny, el segon. Les sessions extraordinàries les ha de convocar el president, amb especificació de l'ordre del dia, a petició de la Junta, de la Diputació Permanent o de la majoria absoluta dels procuradors, i han de ser clausurades una vegada esgotat l'esmentat ordre del dia.

Article 24. *Atribucions.*

Correspon a les Corts de Castella i Lleó:

1. Exercir la potestat legislativa de la Comunitat en els termes que estableixen la Constitució, aquest Estatut i les lleis de l'Estat que els atribueixin aquesta potestat.

2. Controlar i impulsar l'acció política i de govern de la Junta i del seu president.

3. Aprovar els pressupostos de la Comunitat i els de les Corts mateixes, així com rendir comptes de totes dues anualment.

4. Elegir d'entre els seus membres el president de la Junta de Castella i Lleó.

5. Designar els senadors que han de representar la Comunitat, segons el que preveu l'article 69.5 de la Constitució. Els senadors s'han de designar en proporció al nombre de membres dels grups polítics representats en les Corts de Castella i Lleó.

6. Sol·licitar del Govern l'adopció d'un projecte de llei, o remetre a la Mesa del Congrés dels Diputats una proposició de llei en els termes que estableix l'article 87, apartat 2, de la Constitució.

7. Interposar recursos d'inconstitucionalitat, d'acord amb el que estableixen l'article 162, apartat 1.a), de la Constitució, i la Llei orgànica del Tribunal Constitucional.

8. Exercir la iniciativa de reforma de la Constitució, en els termes que s'hi preveuen.

9. Facilitar al Govern les previsions d'índole política, social i econòmica a què es refereix l'article 131, apartat 2, de la Constitució.

10. Establir i exigir tributs d'acord amb la Constitució, aquest Estatut i les lleis de l'Estat corresponents.

11. Aprovar transferències de competències de la Comunitat als municipis, províncies i altres entitats locals d'aquesta, llevat del que determina aquest Estatut o del que disposi una llei prèvia de la Comunitat mateixa.

12. Ratificar els convenis que la Junta conclouï amb altres comunitats autònomes per a la gestió i prestació de serveis propis d'aquestes comunitats. Els convenis esmentats s'han de comunicar immediatament a les Corts Generals.

13. Ratificar els acords de cooperació que sobre matèries diferents a les esmentades al número anterior conclouï la Junta amb altres comunitats autònomes amb l'autorització prèvia de les Corts Generals.

14. Convalidar els decrets llei aprovats per la Junta, d'acord amb el que disposa l'article 25.4 d'aquest Estatut.

15. Exercir tots els altres poders, competències i atribucions que els assignin la Constitució, aquest Estatut i les lleis.

Article 25. *Potestat legislativa.*

1. La iniciativa legislativa en la Comunitat correspon a la Junta i als procuradors en els termes que per a aquests estableixi el Reglament de les Corts.

2. Per llei de les Corts de Castella i Lleó es regula l'exercici de la iniciativa legislativa popular i dels ajuntaments per a les matèries que siguin competència de la Comunitat Autònoma en els termes que preveu llei orgànica que desplegui el que disposa l'article 87.3 de la Constitució.

3. Les Corts poden delegar a la Junta la potestat de dictar normes amb rang de llei que els competeixi. La delegació s'ha d'atorgar de forma expressa, per a una matèria concreta i amb la determinació d'un termini per exercir-la i s'ha d'efectuar mitjançant una llei de bases quan el seu objecte sigui la formació de textos articulats o mitjançant una llei ordinària quan es tracti de refondre diversos textos legals en un sol.

No poden ser objecte de delegació, a més del que disposen altres lleis, les atribucions legislatives que contenen els números 3 i 10 de l'article anterior, les ratificacions que preveuen els números 12 i 13 del mateix article, el règim electoral de la Comunitat, les lleis que fixin la seu o les seus de les institucions bàsiques i les altres lleis per a les quals aquest Estatut exigeix majories qualificades per a la seva aprovació.

Sense perjudici de la competència pròpia dels tribunals, les lleis de delegació poden establir en cada cas fórmules addicionals de control parlamentari.

4. En cas de necessitat extraordinària i urgent, la Junta pot dictar disposicions legislatives provisionals que han de prendre la forma de decrets llei i que no poden afectar la reforma de l'Estatut, la regulació i la fixació de la seu o de les seus de les institucions bàsiques de la Comunitat, el règim electoral, el pressupostari, el tributari i dels drets que preveu aquest Estatut. Tampoc no es pot utilitzar el decret llei per a la regulació de matèries per a les quals aquest Estatut exigeix expressament l'aprovació d'una llei de Corts.

En el termini improrrogable de trenta dies des de la seva promulgació, els decrets llei han de ser convalidats o

derogats per les Corts de Castella i Lleó després d'un debat i una votació de totalitat.

Sense perjudici del que estableix el paràgraf anterior, les Corts poden acordar en el termini més amunt assenyalat tramitar els decrets llei com a projectes de llei pel procediment d'urgència.

5. Les lleis de Castella i Lleó són promulgades, en nom del rei, pel president de la Junta, el qual ordena la publicació en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó» i en el «Butlletí Oficial de l'Estat». A l'efecte de l'entrada en vigor, regeix la data de publicació en el primer dels butlletins.

CAPÍTOL II

El president de la Junta de Castella i Lleó

Article 26. *Elecció i caràcter.*

1. El president de la Junta té la més alta representació de la Comunitat i l'ordinària de l'Estat en aquesta Comunitat; presideix així mateix la Junta de Castella i Lleó, dirigeix les seves accions i coordina les funcions dels seus membres.

2. El president de la Junta de Castella i Lleó és elegit per les Corts de Castella i Lleó d'entre els seus membres i és nomenat pel rei.

3. Al començament de cada legislatura o en cas de dimissió o mort de l'anterior president, de pèrdua de la seva condició de procurador de les Corts de Castella i Lleó, d'inhabilitació derivada de condemna penal ferma o d'incapacitat permanent reconeguda per les Corts que l'inhabiliti per a l'exercici del càrrec, les Corts de Castella i Lleó han de procedir a l'elecció del president per majoria absoluta en primera votació o per majoria simple en la segona, d'acord amb el procediment que estableixi el Reglament de les Corts.

Si, transcorregut el termini de dos mesos a partir de la primera votació d'investidura, cap candidat ha obtingut la confiança de les Corts de Castella i Lleó, aquestes queden automàticament dissoltes i es convoquen noves eleccions.

4. El president cessa, a més de per les causes a què es refereix l'apartat anterior, en els casos de pèrdua de confiança o si les Corts de Castella i Lleó adopten la moció de censura en els termes a què es refereix l'article 36 d'aquest Estatut.

Article 27. *Atribucions.*

1. Com a representant suprem de la Comunitat de Castella i Lleó, correspon al president de la Junta:

- Convocar eleccions a les Corts de Castella i Lleó d'acord amb el que estableix aquesta norma.
- Acordar la dissolució de les Corts de Castella i Lleó en els termes normativament previstos.
- Mantenir les relacions que es considerin oportunes amb els altres ens públics.
- Signar els convenis i acords de cooperació i col·laboració que subscrigui la Comunitat Autònoma en els casos en què sigui procedent.
- Proposar, per iniciativa pròpia o a sol·licitud dels ciutadans, de conformitat amb el que estableixen aquest Estatut i la legislació de l'Estat i de la Comunitat, la realització de consultes populars en l'àmbit de la Comunitat, sobre decisions polítiques relatives a matèries que siguin de la seva competència.

2. Com a representant ordinari de l'Estat en la Comunitat Autònoma, correspon al president de la Junta:

- Promulgar, en nom del rei, les lleis aprovades per les Corts de Castella i Lleó, així com ordenar-ne la publica-

ció en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó» i la remissió per a la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

b) Ordenar la publicació en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó» dels nomenaments dels alts càrrecs de l'Estat a Castella i Lleó.

c) Demanar la col·laboració a les autoritats de l'Estat que exerceixen funcions públiques a Castella i Lleó.

d) Les altres que determinin les lleis.

3. Com a president del Govern de Castella i Lleó, correspon al president de la Junta:

- Dirigir i coordinar l'acció de govern.
- Nomenar i separar lliurement els altres membres de la Junta.
- Convocar, presidir, fixar l'ordre del dia de les reunions del Consell de Govern i dirigir els debats i les deliberacions, així com suspendre i aixecar les sessions.
- Signar els decrets i els acords de la Junta i ordenar-ne, si s'escau, la publicació en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó».
- Sol·licitar dictamen del Consell Consultiu de Castella i Lleó en els supòsits en què escaigui.
- Exercir qualsevol altra atribució que prevegin les lleis.

CAPÍTOL III

La Junta de Castella i Lleó

Article 28. *Caràcter i composició.*

1. La Junta de Castella i Lleó és la institució de govern i d'administració de la Comunitat de Castella i Lleó, i exerceix la funció executiva i la potestat reglamentària d'acord amb aquest Estatut i la resta de l'ordenament jurídic.

2. La Junta de Castella i Lleó està composta pel president, els vicepresidents, si s'escau, i els consellers.

3. Una llei de Castella i Lleó ha de regular l'organització i la composició de la Junta, així com les atribucions i l'estatut personal dels seus membres.

4. El president de la Junta nomena i separa lliurement els seus membres, i ho comunica seguidament a les Corts de Castella i Lleó.

5. El president pot delegar funcions executives i de representació pròpies en els vicepresidents i altres membres de la Junta.

6. El vicepresident o els vicepresidents han d'assumir les funcions que els encomani el president de la Junta i l'han de suplir, pel seu ordre, en cas de vacant, absència o malaltia.

Article 29. *Prerrogatives.*

El president i els altres membres de la Junta, durant el seu mandat i pels actes delictius comesos en el territori de Castella i Lleó, no poden ser detinguts ni retinguts sinó és en cas de delictes flagrants, i al Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó correspon decidir, en tot cas, sobre la seva inculpció, presó, processament i judici. Fora d'aquest territori, la responsabilitat penal és exigible en els mateixos termes davant la Sala Penal del Tribunal Suprem.

Article 30. *Atribucions.*

Correspon a la Junta de Castella i Lleó:

- Exercir el govern i l'administració de la Comunitat en l'àmbit de les competències que aquesta tingui atribuïdes.
- Interposar recursos d'inconstitucionalitat en els termes que estableix l'article 162.1.a) de la Constitució i

suscitar, si s'escau, conflictes de competència amb l'Estat o una altra Comunitat Autònoma, segons el que preveu la Llei orgànica del Tribunal Constitucional; en aquests últims ha de comparèixer per acord de les Corts de Castella i Lleó o per iniciativa pròpia.

3. Exercir totes les altres competències o atribucions que li assignin aquest Estatut i les lleis.

Article 31. *Cessament.*

1. La Junta de Castella i Lleó cessa després de la celebració d'eleccions a les Corts de Castella i Lleó, en els casos de pèrdua de la confiança parlamentària i de cessament del seu president previstos en aquest Estatut.

2. La Junta de Castella i Lleó cessant ha de continuar en funcions fins a la presa de possessió de la nova Junta.

Article 32. *Administració autonòmica.*

1. Correspon a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó la creació i l'estructuració dels òrgans i serveis de l'Administració autonòmica que tinguin per objecte servir l'exercici de les competències atribuïdes a aquella.

2. En l'exercici de les seves competències, l'Administració de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó gaudeix de les potestats i els privilegis propis de l'Administració de l'Estat, entre els quals hi ha:

a) La presumpció de legitimitat i l'executorietat dels seus actes, així com els poders d'execució forçosa i revisió en via administrativa.

b) La potestat d'expropiació, inclosa la declaració d'urgent ocupació dels béns afectats, i l'exercici de les restants competències de la legislació expropiatòria atribuïdes a l'Administració de l'Estat, quan es tracti de matèries de competència de la Comunitat Autònoma.

c) La potestat de sanció dins dels límits que estableixi l'ordenament jurídic.

d) La facultat d'utilització del procediment de constrenyiment.

e) La inembargabilitat dels seus béns i drets, així com els privilegis de prelació, preferència i altres reconeguts a la hisenda pública per al cobrament dels seus crèdits, sense perjudici dels que corresponguin en aquesta matèria a la hisenda de l'Estat i en igualtat de drets amb la resta de comunitats autònomes.

f) L'exempció de tota obligació de garantia o caució davant de qualsevol organisme administratiu o tribunal jurisdiccional.

g) La no-admissió d'interdicte contra les actuacions de la Comunitat, en matèria de la seva competència realitzades d'acord amb el procediment legal.

3. Així mateix, en l'exercici de la competència d'organització, règim i funcionament, que preveu l'article 70.1.1r d'aquest Estatut, i d'acord amb la legislació de l'Estat, correspon a la Comunitat Autònoma, entre altres matèries, l'establiment del règim dels empleats públics de la Comunitat i de la seva Administració Local, sense perjudici del que disposa l'article 149.1.18a de la Constitució; l'elaboració del procediment administratiu derivat de les especialitats de la seva organització pròpia; la regulació de la responsabilitat de la Junta i dels ens públics dependents d'aquesta, així com la regulació dels béns de domini públic i patrimonials la titularitat dels quals correspongui a la Comunitat, i la dels contractes i les concessions administratives en el seu àmbit.

Article 33. *Consell Consultiu.*

1. El Consell Consultiu de Castella i Lleó és l'òrgan consultiu superior de la Junta i de l'Administració de la Comunitat.

2. Una llei de les Corts de Castella i Lleó n'ha de regular la composició, l'organització, el funcionament i les competències.

CAPÍTOL IV

Relacions entre les Corts de Castella i Lleó i la Junta de Castella i Lleó i el seu president

Article 34. *Responsabilitat política.*

1. El president i la Junta són políticament responsables davant les Corts de Castella i Lleó de manera solidària, sense perjudici de la responsabilitat directa de cada conseller per la seva gestió.

2. El control de l'acció política i de govern de la Junta i del seu president l'exerceixen les Corts de la manera que reguli el seu Reglament.

Article 35. *Qüestió de confiança.*

1. El president de la Junta de Castella i Lleó, amb la deliberació prèvia d'aquesta, pot plantejar davant les Corts de Castella i Lleó la qüestió de confiança sobre el seu programa o sobre una declaració de política general.

2. La tramitació parlamentària de la qüestió de confiança es regeix pel Reglament de les Corts de Castella i Lleó i s'entén atorgada quan hi voti a favor la majoria simple dels procuradors.

3. La Junta de Castella i Lleó i el seu president cessen si les Corts de Castella i Lleó els neguen la seva confiança. En aquest supòsit el president de les Corts ha de convocar el Ple per elegir nou president, de conformitat amb el procediment que preveu l'article 26 d'aquest Estatut.

Article 36. *Moció de censura.*

1. Les Corts de Castella i Lleó poden exigir la responsabilitat política de la Junta mitjançant l'aprovació per majoria absoluta dels seus membres de la moció de censura. Aquesta ha de ser proposada pel 15 per 100 dels procuradors, com a mínim, i ha d'incloure un candidat a president de Castella i Lleó.

2. El Reglament de les Corts de Castella i Lleó pot establir altres requisits i pot regular el procediment de tramitació d'aquesta moció.

3. Els signants d'una moció de censura no en poden presentar una altra mentre no transcorri un any des de la presentació d'aquella, dins de la mateixa legislatura.

4. Si les Corts de Castella i Lleó aproven una moció de censura, la Junta ha de cessar. El candidat inclòs en aquesta s'entén elegit president de la Junta per les Corts de Castella i Lleó, amb les conseqüències que preveu l'article 26.2 d'aquest Estatut.

Article 37. *Dissolució anticipada de les Corts.*

1. El president de la Junta de Castella i Lleó, sota la seva exclusiva responsabilitat i amb la deliberació prèvia de la Junta, pot acordar la dissolució anticipada de les Corts de Castella i Lleó.

2. No es pot acordar la dissolució anticipada de les Corts de Castella i Lleó en els supòsits següents:

a) Quan estigui en tramitació una moció de censura.

b) Durant el primer període de sessions de la legislatura.

c) Abans que transcorri un any des de l'anterior dissolució de la Cambra efectuada a l'empara d'aquest article.

3. La dissolució l'ha d'acordar el president de la Junta mitjançant un decret que ha d'incloure la data de les eleccions a les Corts de Castella i Lleó i altres circumstàncies que preveu la legislació electoral.

CAPÍTOL V

El poder judicial a Castella i Lleó

Article 38. *Competències en matèria d'Administració de Justícia.*

En relació amb l'Administració de Justícia, exceptuada la militar, correspon a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó d'acord amb la legislació de l'Estat:

1. Delimitar les demarcacions territorials dels òrgans jurisdiccionals i la localització de la seva seu i, si s'escau, sol·licitar la revisió de la planta dels jutjats i tribunals per adaptar-la a les necessitats del seu àmbit territorial.

2. Exercir les facultats normatives, executives i de gestió que tingui atribuïdes en relació amb la creació, el disseny i l'organització de les oficines judicials i unitats administratives, així com respecte al personal no judicial al servei de l'Administració de Justícia.

3. Exercir les facultats normatives, executives i de gestió que tingui atribuïdes en relació amb els organismes i les institucions col·laboradores de l'Administració de Justícia, inclosos els serveis de medicina forense i de toxicologia.

4. Proveir de mitjans personals, materials i econòmics l'Administració de Justícia dins del marc de les seves competències.

5. De manera general, exercir altres competències que li reconegui o li atribueixi la legislació de l'Estat.

Article 39. *Exercici de la potestat jurisdiccional a Castella i Lleó.*

1. Dins de l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó, l'exercici de la potestat jurisdiccional correspon de manera ordinària als jutjats i tribunals radicats en la Comunitat, en els termes que preveuen la Constitució, la legislació de l'Estat i els tractats internacionals subscrits per Espanya.

2. La competència dels òrgans jurisdiccionals a Castella i Lleó s'estén dins dels ordres jurisdiccionals civil, penal, contenciós administratiu i social a totes les instàncies, de conformitat amb el que disposa la legislació estatal.

3. Les qüestions de competència que se suscitin entre òrgans jurisdiccionals dins de cada ordre jurisdiccional a Castella i Lleó els ha de resoldre l'òrgan superior comú immediat, de conformitat amb el que disposa la legislació de l'Estat.

Article 40. *El Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó.*

1. El Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó és l'òrgan jurisdiccional superior de l'Administració de Justícia dins de la Comunitat en tots els ordres, amb l'excepció de la jurisdicció militar, i arriba a tot el seu àmbit territorial. La seva organització, les competències i el funcionament s'han d'ajustar al que disposi la legislació estatal.

2. Les competències del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó s'han d'exercir sense perjudici de les que corresponguin al Tribunal Suprem com a òrgan jurisdiccional superior en tots els ordres dins de l'Administració de Justícia espanyola o, quan escaigui, de les reconegudes als tribunals internacionals, de conformitat amb el

que disposen la Constitució, la legislació de l'Estat i els tractats subscrits per Espanya.

Article 41. *President del Tribunal Superior de Justícia i personal judicial.*

1. El president del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó és nomenat pel rei, a proposta del Consell General del Poder Judicial. El president de la Junta de Castella i Lleó ordena la publicació d'aquest nomenament en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó».

2. El nomenament dels magistrats, jutges, secretaris i la resta de personal del Tribunal Superior i dels altres òrgans de l'Administració de Justícia en la Comunitat es fa segons la forma que preveu la legislació de l'Estat.

Article 42. *El Consell de Justícia de Castella i Lleó.*

Mitjançant una llei de les Corts de Castella i Lleó es pot crear el Consell de Justícia de Castella i Lleó i establir-ne l'estructura, la composició i les funcions dins de l'àmbit de competències de la Comunitat i d'acord amb el que disposa la legislació estatal.

TÍTOL III

De l'organització territorial

Article 43. *Organització territorial.*

1. Castella i Lleó s'organitza territorialment en municipis, províncies i altres entitats locals que amb aquest caràcter es puguin crear d'acord amb la llei.

2. Les entitats locals de Castella i Lleó es regeixen pels principis d'autonomia, suficiència financera, competència, coordinació, cooperació, responsabilitat, subsidiarietat i lleialtat institucional.

3. La Comunitat i les entitats locals de Castella i Lleó han de promoure la cohesió i l'equilibri de tots els seus territoris, amb una atenció especial a les zones perifèriques i a les més despoblades i desfavorides.

CAPÍTOL I

Dels ens locals

Article 44. *El municipi.*

1. El municipi és l'entitat territorial bàsica de la Comunitat i la institució de participació més directa dels ciutadans en els assumptes públics. Té personalitat jurídica pròpia i plena autonomia en l'àmbit de les seves competències i en la defensa dels interessos locals que representa.

2. El seu govern i la seva representació i administració corresponen a l'Ajuntament.

3. La creació i supressió de municipis, l'alteració de termes municipals i la fusió de municipis limítrofs s'ha de fer d'acord amb la legislació de la Comunitat Autònoma en el marc de la legislació bàsica de l'Estat.

Article 45. *Competències.*

1. Els municipis tenen les competències pròpies que estableixen la legislació bàsica de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma. Aquestes competències s'exerceixen amb autonomia plena.

2. Les competències de les entitats locals corresponen als municipis, llevat que la llei que reconegui aquestes competències les assigni a altres entitats locals.

3. Els municipis tenen capacitat per exercir la seva iniciativa en qualsevol matèria d'interès local que no esti-

gui expressament exclosa de la seva competència o atribuïda a altres administracions per la legislació de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

Article 46. *La comarca.*

1. La comarca es configura com l'agrupació voluntària de municipis limítrofs amb característiques geogràfiques, econòmiques, socials i històriques afins. També pot ser circumscripció administrativa de la Junta de Castella i Lleó per al compliment dels seus fins.

2. La constitució de cada comarca s'ha de formalitzar mitjançant una llei de les Corts, que n'ha de definir les competències, sense perjudici de les que puguin delegar-li o encomanar-li les entitats locals del seu àmbit territorial o la Comunitat Autònoma. En tot cas s'ha de requerir l'acord dels ajuntaments afectats.

3. Una llei de les Corts de Castella i Lleó ha de regular la comarca d'El Bierzo, tenint en compte les seves singularitats i la seva trajectòria institucional.

4. Mitjançant una llei de les Corts es pot regular amb caràcter general l'organització i el règim jurídic de les comarques de Castella i Lleó.

Article 47. *La província.*

1. La província, com a entitat local, té personalitat jurídica pròpia i capacitat plena per a la gestió dels seus interessos. El seu govern i la seva administració estan encomanats a la respectiva diputació. Constitueix també divisió territorial per al compliment dels fins de la Comunitat Autònoma.

2. Les competències de les diputacions s'han de fixar per la legislació bàsica de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma. En tot cas les diputacions han d'exercir competències en l'àmbit de la cooperació, l'assessorament i l'assistència a municipis i altres entitats locals. També han de prestar serveis supramunicipals de caràcter provincial, en l'àmbit de les competències locals, sense perjudici de les que li puguin delegar o encomanar les entitats locals del seu àmbit territorial o la Comunitat Autònoma.

CAPÍTOL II

De les relacions entre la comunitat i els ens locals

Article 48. *Principis.*

La Comunitat de Castella i Lleó ha d'impulsar l'autonomia local. La Comunitat i les entitats locals han d'ajustar les seves relacions recíproques als principis de lleialtat institucional, respecte als àmbits competencials respectius, coordinació, cooperació, informació mútua, subsidiarietat, solidaritat interterritorial i ponderació dels interessos públics afectats, sigui quina sigui l'Administració que els tingui al seu càrrec.

Article 49. *Regulació del govern i l'administració local de Castella i Lleó.*

1. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat i d'aquest Estatut, la Comunitat Autònoma ha d'establir per llei de Corts la regulació del govern i l'administració local de Castella i Lleó. En aquesta regulació s'han de preveure les entitats locals menors, així com les comarques, les àrees metropolitanes, les mancomunitats, els consorcis i altres agrupacions d'entitats locals de caràcter funcional i fins específics. La creació en cada cas d'àrees metropolitanes s'ha de fer mitjançant una llei específica de les Corts de Castella i Lleó.

2. S'han de preservar i protegir les formes tradicionals d'organització local, pel seu valor singular dins del patrimoni institucional de Castella i Lleó.

Article 50. *Transferència i delegació de competències de la Comunitat als ens locals.*

1. Per mitjà d'una llei de les Corts, aprovada per majoria absoluta, es poden transferir competències als ajuntaments, a les diputacions i als altres ens locals que puguin assegurar el seu eficaç exercici, en les matèries que siguin susceptibles de ser transferides.

La transferència de competències ha de preveure el traspàs dels mitjans personals, financers i materials que siguin necessaris per garantir la suficiència en la prestació dels serveis públics descentralitzats.

2. Així mateix, la Comunitat pot delegar en les entitats locals la gestió de matèries de la seva competència, l'exercici de les seves funcions i la prestació de serveis, i en aquests supòsits s'han d'establir les formes de direcció i control que aquella es reservi.

Article 51. *Consell de Cooperació Local de Castella i Lleó.*

1. La llei de les Corts de Castella i Lleó que preveu l'article 49 d'aquest Estatut ha de regular la creació, la composició i les funcions d'un òrgan mixt per al diàleg i la cooperació institucional entre la Comunitat Autònoma i les corporacions locals de Castella i Lleó, en el qual aquestes han d'estar representades amb criteris que assegurin la pluralitat política, territorial i institucional.

2. El Consell de Cooperació Local ha de ser escoltat en el procés de preparació dels avantprojectes de llei, disposicions administratives i plans que afectin les entitats locals de manera específica.

Article 52. *Associació d'entitats locals.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó ha de fomentar les associacions d'entitats locals d'àmbit autonòmic per a la protecció i la promoció dels seus interessos comuns.

2. Les institucions de la Comunitat Autònoma han de reconèixer la interlocució de la Federació Regional de Municipis i Províncies de Castella i Lleó, com a associació local amb una implantació més estesa.

CAPÍTOL III

De les hisendes locals

Article 53. *Principis.*

Les hisendes locals de Castella i Lleó es regeixen pels principis de suficiència de recursos, equitat, autonomia i responsabilitat fiscal. La Comunitat Autònoma ha de vetllar pel compliment d'aquests principis i per la correcció de desequilibris econòmics entre les entitats locals, amb la finalitat de garantir la igualtat en l'accés als serveis públics locals a tots els ciutadans de la Comunitat.

Article 54. *Tutela financera dels ens locals.*

Correspon a la Comunitat de Castella i Lleó vetllar pels interessos financers dels ens locals del seu territori i exercir-hi la tutela financera, respectant l'autonomia que els reconeixen els articles 140 al 142 de la Constitució.

Article 55. *Finançament de les entitats locals.*

1. El finançament de les entitats locals ha de garantir la suficiència de recursos d'acord amb una distribució de competències basada en els principis de descentralització, subsidiarietat i simplificació administrativa.

2. Les competències transferides a les entitats locals han d'anar acompanyades d'un finançament autonòmic suficient, perquè no es posi en risc l'autonomia financera dels esmentats ens locals.

3. Les entitats locals poden participar en els ingressos de la Comunitat, segons el que disposa l'article 142 de la Constitució, en els termes que estableixi una llei de Corts.

4. Les entitats locals de Castella i Lleó tenen dret que la Comunitat arbitri les mesures de compensació que impedeixin que els seus recursos es vegin reduïts quan estableixi tributs sobre fets subjectes a la imposició municipal pels ens locals o quan suprimeixi o modifiqui qualsevol tribut de percepció municipal que redueixi els ingressos dels ajuntaments.

Article 56. *Gestió concertada de tributs.*

Els ens locals poden delegar en la Comunitat Autònoma la gestió, la liquidació, la recaptació i la inspecció dels seus propis tributs i altres ingressos de dret públic, o establir alguna una altra forma de col·laboració.

TÍTOL IV

Relacions institucionals i acció exterior de la Comunitat de Castella i Lleó

CAPÍTOL I

Relacions amb l'Estat i amb la resta de comunitats autònomes

Article 57. *Disposicions generals.*

1. Les relacions de la Comunitat de Castella i Lleó amb l'Estat i amb la resta de comunitats autònomes estan basades en els principis de solidaritat, lleialtat institucional i cooperació.

2. Aquestes relacions s'han d'articular mitjançant mecanismes bilaterals o multilaterals en funció de la naturalesa dels assumptes i dels interessos que resultin afectats.

Article 58. *Relacions de la Comunitat Autònoma amb l'Estat.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó i l'Estat s'han de prestar ajuda mútua i han de col·laborar quan sigui necessari per a l'exercici eficaç de les competències respectives i per a la defensa dels interessos propis.

2. La Comunitat, d'acord amb el que estableixen aquest Estatut i la legislació estatal, ha de participar en els organismes i els procediments de presa de decisions de l'Estat que afectin les seves competències i, en particular, en els àmbits següents:

- Ordenació general de l'activitat econòmica en el marc del que estableix l'article 131.2 de la Constitució.
- Planificació de les infraestructures estatals ubicades a Castella i Lleó, inclosa, si s'escau, la declaració d'interès general d'aquestes.
- Declaració i delimitació d'espais naturals dotats d'un règim de protecció estatal.
- Designació dels membres de les institucions, organismes i empreses públiques de l'Estat, en els termes que estableix la legislació estatal.

3. La Junta de Castella i Lleó i el Govern de la nació, en l'àmbit de les competències respectives, poden subscriure convenis de col·laboració i fer ús d'altres instruments de cooperació que considerin adequats per complir els objectius d'interès comú.

Article 59. *Comissió de Cooperació entre la Comunitat de Castella i Lleó i l'Estat.*

1. La Comissió de Cooperació entre la Comunitat de Castella i Lleó i l'Estat es configura com el marc permanent de cooperació d'àmbit general entre les dues parts, d'acord amb la legislació vigent, sense perjudici de les funcions atribuïdes a altres òrgans concrets de caràcter bilateral o multilateral.

2. La Comissió de Cooperació ha d'estar constituïda pel mateix nombre de representants de la Junta de Castella i Lleó i del Govern de la nació, i ha d'adoptar les seves normes d'organització i de funcionament per acord de les dues parts.

3. La Comissió de Cooperació pot exercir les funcions següents:

- Informació, coordinació, planificació i col·laboració entre les dues parts, en relació amb l'exercici de les competències respectives.
- Deliberació i, si s'escau, proposta sobre l'elaboració de projectes legislatius de l'Estat que afectin singularment les competències i els interessos de Castella i Lleó.
- Prevenició i resolució extraprocessal de conflictes competencials entre les dues parts.
- Qualssevol altres funcions destinades a promoure la cooperació entre les dues parts.

Article 60. *Convenis i acords de cooperació amb altres comunitats autònomes.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó pot establir relacions de col·laboració en assumptes d'interès comú amb altres comunitats autònomes, especialment amb les limítrofs i amb les comunitats amb les quals l'uneixen vincles històrics i culturals.

2. A aquest efecte, la Comunitat pot subscriure convenis de col·laboració amb altres comunitats autònomes per a la gestió i la prestació de serveis de la seva competència. Aquests convenis han de ser aprovats per les Corts de Castella i Lleó i comunicats a les Corts Generals, i han d'entrar en vigor al cap de seixanta dies de l'esmentada comunicació, llevat que les Corts Generals decideixin en el mateix terme que, pel seu contingut, s'han de qualificar d'acords de cooperació, cas en què han de seguir el procediment que preveu l'apartat 3 d'aquest article.

3. La Comunitat també pot establir acords de cooperació amb altres comunitats autònomes, amb l'autorització prèvia de les Corts Generals.

4. Els convenis i els acords subscrits per la Comunitat s'han de publicar en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó».

CAPÍTOL II

Relacions amb la Unió Europea i participació en la política europea de l'Estat

Article 61. *Disposició general.*

La Comunitat de Castella i Lleó ha de ser informada i escoltada per l'Estat i ha de participar, en els termes que estableixen les legislacions europea i estatal, en els assumptes relacionats amb la Unió Europea que afectin les seves competències o interessos.

Article 62. *Participació en la formació i l'aplicació del dret de la Unió Europea.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó ha de participar en la formació de la voluntat de l'Estat espanyol en els processos d'elaboració del dret de la Unió Europea en els assumptes que afectin les competències o els interessos de la Comunitat mitjançant mecanismes que s'estableixin

en l'ordre intern. La Junta i les Corts de Castella i Lleó poden dirigir al Govern de la nació i a les Corts Generals, segons escaigui, les observacions i les propostes que considerin oportunes sobre els assumptes que siguin objecte de negociació.

2. Les Corts de Castella i Lleó han de participar en els procediments de control dels principis de subsidiarietat i de proporcionalitat que estableixi el dret de la Unió Europea en relació amb les propostes legislatives europees quan aquestes propostes afectin competències de la Comunitat.

3. La Comunitat aplica i desplega el dret de la Unió Europea en l'àmbit de les seves competències. L'existència d'una regulació europea no modifica la distribució interna de competències que estableixen la Constitució i aquest Estatut.

Article 63. *Participació en institucions i òrgans de la Unió Europea.*

1. La Comunitat pot participar en les institucions i els òrgans de la Unió, dins de la representació de l'Estat espanyol, segons ho determini la legislació aplicable.

2. La Junta de Castella i Lleó ha de proposar a l'Estat la designació de representants al Comitè de les Regions, de conformitat amb les normes que el regulen.

Article 64. *Delegació permanent de la Comunitat de Castella i Lleó davant la Unió Europea.*

La Comunitat de Castella i Lleó pot establir una delegació permanent davant la Unió Europea amb la finalitat de mantenir relacions de col·laboració amb les institucions europees i d'exercir funcions d'informació i de promoció i defensa dels interessos de Castella i Lleó.

Article 65. *Accions davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó pot actuar en els procediments davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en els termes que estableixi la legislació aplicable.

2. En qualsevol cas, la Junta de Castella i Lleó pot instar el Govern de la nació a exercir accions davant el Tribunal de Justícia de la Unió Europea en defensa dels interessos de Castella i Lleó.

Article 66. *Relacions amb les regions europees.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó ha de promoure l'establiment de relacions de cooperació, de la manera que consideri convenient en el marc de la legislació vigent, amb les regions europees amb les quals comparteixi objectius i interessos econòmics, socials i culturals.

2. En particular, la Comunitat de Castella i Lleó ha de promoure l'establiment d'unes relacions de bon veïnatge, basades en el respecte mutu i la col·laboració, amb les regions de Portugal amb les quals l'uneix una estreta vinculació geogràfica, històrica, cultural, econòmica i ambiental.

CAPÍTOL III

Acció exterior de la Comunitat Autònoma

Article 67. *Mitjans de l'acció exterior de la Comunitat.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó, per si mateixa o en col·laboració amb l'Estat o amb altres comunitats autònomes, pot portar a terme accions de projecció exterior amb la finalitat de promoure els seus interessos, sense perju-

dici de la competència estatal en matèria de relacions internacionals.

A aquest efecte, la Junta de Castella i Lleó pot subscriure acords de col·laboració en l'àmbit de les seves competències, i aquests acords s'han de sotmetre a l'aprovació de les Corts de Castella i Lleó.

2. Així mateix, la Comunitat pot participar en organismes internacionals, especialment en la UNESCO i altres organismes de caràcter cultural, directament, quan així ho prevegi la normativa corresponent, o integrada en el si de la delegació espanyola.

3. La Comunitat pot establir oficines a l'exterior per a la millor defensa dels seus interessos, respectant el que disposa l'article 149.1.3a i 10a de la Constitució.

4. En la seva acció exterior els poders públics de Castella i Lleó han de promoure la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte als drets humans, la prohibició de qualsevol forma de discriminació i la cooperació al desenvolupament. Una llei de Corts ha de regular el règim jurídic de la cooperació al desenvolupament de la Comunitat en l'àmbit internacional.

Article 68. *Tractats i convenis internacionals.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó pot sol·licitar del Govern de la nació la celebració de tractats o convenis internacionals en matèries d'interès per a Castella i Lleó, i en especial en les derivades de la seva situació geogràfica com a regió fronterera.

2. La Junta de Castella i Lleó ha d'adoptar les mesures necessàries per executar, dins del seu territori, els tractats internacionals i els actes normatius de les organitzacions internacionals, en tot allò que afectin les matèries pròpies de les competències de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó.

3. La Comunitat ha de ser informada de l'elaboració de tractats i convenis internacionals, així com dels projectes de legislació duanera, en tot allò que afectin matèries del seu interès específic. En aquests supòsits, la Comunitat pot estar representada en les delegacions negociadores si així ho acorda amb el Govern de la nació.

TÍTOL V

Competències de la Comunitat

Article 69. *Disposició general.*

La Comunitat de Castella i Lleó, en el marc del que disposen la Constitució i les lleis de l'Estat corresponents, assumeix les competències que estableixen els articles següents.

Article 70. *Competències exclusives.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó té competència exclusiva en les matèries següents:

1r Organització, règim i funcionament de les seves institucions d'autogovern.

2n Estructura i organització de l'Administració de la Comunitat.

3r Ordenació de la hisenda de la Comunitat Autònoma, d'acord amb el que estableix aquest Estatut.

4t Organització territorial de la Comunitat. Relacions entre les institucions de la Comunitat i els ens locals i regulació dels ens locals creats per la Comunitat, en els termes que preveu aquest Estatut.

5è Conservació del dret consuetudinari de Castella i Lleó.

6è Ordenació del territori, urbanisme i habitatge.

7è Obres públiques d'interès per a la Comunitat Autònoma dins del seu propi territori que no tinguin la

qualificació legal d'interès general de l'Estat ni afectin una altra Comunitat Autònoma.

8è Ferrocarrils, carreteres i camins que transcorrin íntegrament pel territori de la Comunitat Autònoma i, en els mateixos termes, els transports terrestres, fluvials, per cable o canonada. Centres de transport, logística i distribució en l'àmbit de la Comunitat.

9è Aeroports, heliports, molls i instal·lacions de navegació de caràcter esportiu i, en general, els que no duiguin a terme activitats comercials.

10è Assistència social, serveis socials i desenvolupament comunitari. Promoció i atenció de les famílies, la infància, la joventut i les persones grans. Prevenció, atenció i inserció social dels col·lectius afectats per la discapacitat, la dependència o l'exclusió social. Protecció i tutela de menors.

11è Promoció de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, amb una atenció particular a les dones víctimes de la violència de gènere.

12è Règim d'acollida i d'integració econòmica, social i cultural dels immigrants. La Junta de Castella i Lleó ha de col·laborar amb el Govern d'Espanya en tot el que fa referència a polítiques d'immigració, en l'àmbit de les seves respectives competències.

13è Desenvolupament rural.

14è Agricultura, ramaderia i indústries agroalimentàries, d'acord amb l'ordenació general de l'economia.

15è Denominacions d'origen i altres proteccions de qualitat relatives a productes de Castella i Lleó. Organització dels consells reguladors i entitats de naturalesa equivalent.

16è Tractament especial de les zones de muntanya.

17è Pesca fluvial i lacustre, aqüicultura, caça i explotacions cinegètiques. Protecció dels ecosistemes en què es duiguin a terme les esmentades activitats.

18è El foment del desenvolupament econòmic en els diferents mercats i del comerç exterior i la planificació de l'activitat econòmica de la Comunitat, dins dels objectius marcats per la política econòmica general i, en especial, la creació i la gestió d'un sector públic de Castella i Lleó.

19è Caixes d'estalvis i institucions de crèdit cooperatiu públic i territorial en el marc de l'ordenació general de l'economia i d'acord amb les disposicions que dicti l'Estat en ús de les seves facultats.

20è Comerç interior, sense perjudici de la política general de preus, de la lliure circulació de béns en el territori de l'Estat i de la legislació sobre defensa de la competència. Regulació i autorització de grans superfícies comercials, en el marc de la unitat de mercat. Calendaris i horaris comercials, en el marc de la normativa estatal. Fires i mercats interiors. Establiment de borses de valors i establiment i regulació de centres de contractació de mercaderies, de conformitat amb la legislació mercantil.

21è Promoció de la competència en l'àmbit de la Comunitat Autònoma.

22è Indústria, amb observança de tot el que determinin les normes de l'Estat per raons de seguretat, d'interès militar o sanitari i les normes relacionades amb les indústries que estiguin subjectes a la legislació de mines, hidrocarburs i energia nuclear.

23è Recerca científica i tècnica. Foment i desenvolupament de la recerca, el desenvolupament i la innovació en coordinació amb la recerca científica i tècnica estatal.

24è Instal·lacions d'emmagatzematge, producció, de distribució i de transport de qualssevol energies, quan se circumscriu al territori de la Comunitat i el seu aprofitament no afecti una altra Comunitat Autònoma.

25è Foment, regulació i desenvolupament de l'artesanía.

26è Promoció del turisme i la seva ordenació en l'àmbit de la Comunitat.

27è Casinos, jocs i apostes, excepte les loteries i apostes de l'Estat i els jocs autoritzats per l'Estat en el territori nacional a entitats sense ànim de lucre.

28è Cooperatives i entitats assimilables. Foment del sector de l'economia social.

29è Estadística per als fins de la Comunitat Autònoma, en coordinació amb la general de l'Estat i amb la resta de comunitats autònomes.

30è Publicitat en general i publicitat institucional sense perjudici de la legislació de l'Estat.

31è Cultura, amb una atenció especial a les activitats artístiques i culturals de la Comunitat:

a) Foment i promoció de les produccions artístiques i literàries de Castella i Lleó.

b) Producció, distribució de llibres i publicacions periòdiques en qualsevol suport, així com la gestió del dipòsit legal i l'atorgament de codis d'identificació.

c) Indústria cinematogràfica i audiovisual de Castella i Lleó i de promoció i planificació d'equipaments culturals de Castella i Lleó.

d) Patrimoni històric, artístic, monumental, arqueològic, arquitectònic i científic d'interès per a la Comunitat, sense perjudici de la competència de l'Estat per a la seva defensa contra l'exportació i l'espoliació.

e) Museus, biblioteques, hemeroteques, arxius i altres centres culturals i de dipòsit d'interès per a la Comunitat i que no siguin de titularitat estatal. En els mateixos termes, conservatoris de música i dansa, centres d'arts escèniques i altres institucions relacionades amb el foment i l'ensenyament de les belles arts.

f) Festes i tradicions populars.

g) Les acadèmies científiques i culturals que duiguin a terme principalment la seva activitat a Castella i Lleó.

32è Espectacles públics i activitats recreatives.

33è Promoció de l'educació física, de l'esport i de l'oci.

34è Fundacions que duiguin a terme principalment les seves activitats en la Comunitat Autònoma.

35è Normes addicionals sobre protecció del medi ambient i del paisatge, amb especial atenció al desenvolupament de polítiques que contribueixin a mitigar el canvi climàtic.

36è Servei meteorològic de la Comunitat Autònoma.

37è Qualsevol altres que li corresponguin d'acord amb la Constitució, aquest Estatut o, en general, l'ordenament jurídic.

2. En l'exercici d'aquestes competències, corresponen a la Comunitat de Castella i Lleó les potestats legislativa i reglamentària, i la funció executiva, inclosa la inspecció.

3. L'atribució en exclusivitat d'aquestes competències a la Comunitat de Castella i Lleó s'entén efectuada sense perjudici de les competències que puguin correspondre a l'Estat en virtut d'altres títols previstos per la Constitució.

Article 71. Competències de desplegament normatiu i d'execució.

1. En el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si s'escau, en els termes que s'hi estableixin, és competència de la Comunitat de Castella i Lleó el desplegament legislatiu i l'execució de la legislació de l'Estat en les matèries següents:

1r Règim local.

2n Protecció de dades de caràcter personal que estiguin sota la responsabilitat de les institucions de la Comunitat, dels ens locals i de qualsevol entitat pública o privada que en siguin dependents.

3r Seguretat Social, exceptuant el règim econòmic i respectant els principis d'unitat economicopatrimonial i de solidaritat financera.

4t Ordenació farmacèutica.

5è Defensa dels consumidors i usuaris.

6è Ordenació del crèdit, de la banca i de les assegurances.

7è Protecció del medi ambient i dels ecosistemes. Prevenció ambiental. Abocaments a l'atmosfera i a les aigües superficials i subterrànies.

8è Forests, aprofitaments i serveis forestals, vies pecuàries, pastures i espais naturals protegits.

9è Sanitat agrària i animal.

10è Règim miner i energètic, incloses les fonts renovables d'energia.

11è Tecnologies de la informació i el coneixement.

12è Premsa, ràdio, televisió i altres mitjans de comunicació social. La Comunitat Autònoma pot regular, crear i mantenir els mitjans de comunicació social que consideri necessaris per al compliment dels seus fins.

13è Cambres agràries, de comerç i indústria i qualssevol altres de naturalesa equivalent.

14è Col·legis professionals i exercici de professions titulades.

15è Sistema de consultes populars en l'àmbit de Castella i Lleó, de conformitat amb el que disposin la llei a la qual fa referència l'article 92.3 de la Constitució i altres lleis de l'Estat, de manera que correspon a aquest autoritzar-ne la convocatòria.

16è Protecció civil, incloent-hi en tot cas la regulació, la planificació i l'execució de mesures relatives a les emergències i la seguretat civil, així com la coordinació i la formació dels serveis de protecció civil, entre aquests els de prevenció i d'extinció d'incendis.

17è Associacions que principalment duguin a terme les seves activitats en la Comunitat Autònoma.

2. En aquestes matèries, i llevat de norma en contra, correspon a més a la Comunitat la potestat reglamentària, la gestió i la funció executiva, inclosa la inspecció.

Article 72. *Competències sobre seguretat pública. Cos de Policia de Castella i Lleó.*

1. Correspon a la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó la vigilància i la protecció dels seus edificis i de les seves instal·lacions, per la qual cosa pot convenir amb l'Estat l'adscripció d'una unitat del Cos Nacional de Policia, en els termes i per a l'exercici de les funcions que preveu la Llei orgànica a què es refereix el número 29 de l'article 149.1 de la Constitució.

2. La Comunitat Autònoma també pot convenir amb l'Estat la col·laboració de les forces i cossos de seguretat per a l'exercici de les funcions corresponents a aquelles de les seves competències que així ho demanin.

3. La Comunitat de Castella i Lleó pot crear mitjançant una llei de Corts el Cos de Policia de Castella i Lleó, que ha d'exercir les funcions que aquesta llei estableixi i de col·laboració amb les forces i cossos de seguretat de l'Estat que preveu la Llei orgànica reguladora d'aquests. La coordinació de l'actuació, en el territori de Castella i Lleó, de les forces i cossos de seguretat de l'Estat i del Cos de Policia de Castella i Lleó correspon a la Junta de Seguretat, formada pel mateix nombre de representants del Govern i de la Junta de Castella i Lleó.

4. Correspon a la Comunitat Autònoma la coordinació i altres facultats que preveu la Llei orgànica a què es refereix el número 22 de l'article 148.1 de la Constitució, en relació amb les policies locals de Castella i Lleó.

Article 73. *Competències sobre educació.*

1. Correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desenvolupament legislatiu i d'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposa la normativa estatal.

2. En matèria d'ensenyament no universitari, correspon en tot cas a la Comunitat de Castella i Lleó: la programació, la creació, l'organització, el règim i la inspecció dels centres públics i l'autorització, la inspecció i el control de tots els centres educatius; el règim de beques i d'ajudes a l'estudi amb fons propis; l'avaluació i la garantia de la qualitat del sistema educatiu; la formació del personal docent; la definició de les matèries relatives al coneixement de la cultura castellana i lleonesa; les activitats complementàries i extraescolars, en relació amb els centres mantinguts amb fons públics; l'organització dels ensenyaments no presencials i semipresencials. També són competència de la Comunitat els ensenyaments no universitaris que no condueixin a l'obtenció d'un títol acadèmic o professional estatal.

3. En matèria d'ensenyament universitari, sense perjudici de l'autonomia de les universitats, és competència exclusiva de la Comunitat de Castella i Lleó en tot cas la programació i la coordinació del sistema universitari de Castella i Lleó; la creació d'universitats públiques i l'autorització de les privades; l'aprovació dels estatuts de les universitats públiques i de les normes d'organització i de funcionament de les privades; la coordinació dels procediments d'accés a les universitats i la regulació dels plans d'estudi; el marc jurídic dels títols propis de les universitats; el finançament de les universitats; la regulació i la gestió del sistema propi de beques i d'ajudes a l'estudi; el règim retributiu del personal docent i investigador contractat en les universitats públiques i l'establiment de retribucions complementàries del personal docent i investigador funcionari.

Article 74. *Competències sobre sanitat.*

1. Són de competència exclusiva de la Comunitat de Castella i Lleó, sense perjudici de les facultats reservades a l'Estat, les funcions en matèria de sanitat i salut pública, la promoció de la salut en tots els àmbits, la planificació dels recursos sanitaris públics, la coordinació de la sanitat privada amb el sistema sanitari públic i la formació sanitària especialitzada.

2. En el marc de les bases i la coordinació estatal de la sanitat, correspon a la Comunitat de Castella i Lleó l'organització, el funcionament, l'administració i la gestió de totes les institucions sanitàries públiques dins del territori de la Comunitat de Castella i Lleó.

3. La Junta de Castella i Lleó pot organitzar i administrar per a aquelles finalitats, i dins del seu territori, tots els serveis relacionats amb les matèries abans esmentades, i exerceix la inspecció i el control de les entitats en matèria de sanitat, i es reserva a l'Estat l'alta inspecció per al compliment de les funcions i les competències que conté aquest article.

4. La Comunitat ha de promoure la recerca biomèdica i biotecnològica en el marc de les seves institucions sanitàries i de recerca pròpies.

Article 75. *Competències sobre la conca del Duero i les aigües de la Comunitat.*

1. Atesa la rellevància que la conca del Duero té com a element configurador del territori de Castella i Lleó, la Comunitat Autònoma assumeix competències de desenvolupament legislatiu i d'execució en matèria de recursos i d'aprofitaments hidràulics de les aigües de la conca del Duero que tinguin el naixement a Castella i Lleó i derivin

a Portugal sense travessar cap altra Comunitat Autònoma.

2. En col·laboració amb l'Estat i la resta de comunitats autònomes, correspon a la Junta de Castella i Lleó la participació en la gestió de les aigües pertanyents a altres conques intercomunitàries que estiguin en el territori de Castella i Lleó.

3. Les competències dels apartats anteriors s'assumeixen sense perjudici de les reservades a l'Estat per l'article 149.1 de la Constitució i de la planificació hidrològica.

4. La Comunitat té competència exclusiva, quan les aigües discorren íntegrament dins del territori de Castella i Lleó, en matèria de projectes, de construcció i d'explotació dels aprofitaments hidràulics, canals i regadius d'interès de la Comunitat Autònoma; aigües minerals, termals i subterrànies, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics, canals i regadius.

5. És un principi rector de l'acció política de la Comunitat la garantia del proveïment d'aigua en condicions de quantitat i qualitat suficients per atendre les necessitats presents i futures dels castellans i dels lleonesos. En aplicació d'aquest principi i en el marc de la legislació de l'Estat, la Junta de Castella i Lleó ha d'emetre un informe preceptiu sobre qualsevol decisió estatal que impliqui transferència d'aigües fora del territori de la Comunitat.

Article 76. *Competències d'execució.*

Correspon a la Comunitat de Castella i Lleó, en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que en el seu desplegament dicti l'Estat, la funció executiva en les matèries següents:

1r Ocupació i relacions laborals. Polítiques actives d'ocupació. Prevenció de riscos laborals, promoció de la salut i seguretat laboral.

2n Establiment, en col·laboració amb l'Estat, de les necessitats del mercat laboral que determinen la concessió de les autoritzacions de treball dels estrangers.

3r Fires internacionals.

4t Gestió de museus, arxius, biblioteques i col·leccions de naturalesa anàloga de titularitat estatal que no es reservi l'Estat. Els termes de la gestió han de ser fixats mitjançant convenis.

5è Pesos i mesures. Contrast de metalls.

6è Plans establerts per l'Estat per a la implantació o la reestructuració de sectors econòmics.

7è Productes farmacèutics.

8è Propietat industrial.

9è Propietat intel·lectual.

10è Aeroports i heliports amb qualificació d'interès general la gestió directa dels quals no es reservi l'Estat.

11è Sector públic estatal en l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma, la qual ha de participar en els casos i les activitats que siguin procedents.

12è Transport de mercaderies i viatgers que tinguin el seu origen i la seva destinació en el territori de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó, sense perjudici de l'execució directa que es reservi l'Estat.

13è Seguretat privada, quan així ho estableixi la legislació de l'Estat.

14è Nomenament dels notaris i registradors de la propietat, mercantils i de béns mobles que hagin obtingut plaça en el territori de la Comunitat d'acord amb les lleis estatals. Informe i participació en la fixació de les demarcacions de notaries, registres de la propietat, mercantils i de béns mobles, així com de les oficines liquidadores a càrrec d'aquests d'acord amb el que preveu la legislació estatal.

La Comunitat ha de vetllar per l'adequada prestació del servei públic encomanat a notaris i registradors.

15è Defensa de la competència respecte de les activitats econòmiques que es duguin a terme en el territori de la Comunitat, i amb aquesta finalitat es pot crear un òrgan independent.

Article 77. *Assumpció de noves competències.*

1. La Comunitat Autònoma pot sol·licitar competències de les institucions de l'Estat i assumir-les mitjançant els procediments que estableixen els números 1 i 2 de l'article 150 de la Constitució.

A l'efecte que assenyala el paràgraf anterior, la Comunitat Autònoma pot exercir la iniciativa legislativa que preveu l'article 87.2 de la Constitució.

2. En qualsevol cas, la Comunitat de Castella i Lleó pot assumir les altres competències, funcions i serveis que la legislació de l'Estat reservi o atribueixi a les comunitats autònomes.

3. Les Corts i la Junta de Castella i Lleó han de vetllar perquè el nivell d'autogovern que estableix aquest Estatut sigui actualitzat en termes d'igualtat respecte de la resta de comunitats autònomes.

TÍTOL VI

Economia i hisenda

CAPÍTOL I

Economia

Article 78. *Principis de política econòmica.*

1. La política econòmica de la Comunitat de Castella i Lleó s'ha d'orientar al progrés econòmic i social, a la millora de la qualitat de vida dels seus ciutadans i a la consecució dels drets i els principis bàsics de la Comunitat que estableix el títol I d'aquest Estatut.

2. Amb l'objecte d'assegurar l'equilibri econòmic i demogràfic dins del territori de la Comunitat i la realització interna del principi de solidaritat, s'ha de constituir un Fons autonòmic de compensació, que es reguli mitjançant una llei de les Corts de Castella i Lleó.

Article 79. *Sector públic.*

1. La Comunitat queda facultada per constituir institucions que fomentin la plena ocupació, i per crear i mantenir el seu propi sector públic, en coordinació amb el sector públic estatal i local, a fi d'impulsar el desenvolupament econòmic i social i de complir els seus objectius en el marc de les seves competències.

2. Les empreses públiques, els organismes autònoms i els ens públics de dret privat s'han de constituir mitjançant una llei de les Corts de Castella i Lleó.

3. La Comunitat, d'acord amb el que estableixin les lleis de l'Estat, ha de designar, si s'escau, els seus representants en els organismes econòmics, les institucions financeres i les empreses públiques de l'Estat la competència de les quals s'estengui al territori de la Comunitat.

Article 80. *Institucions de crèdit i estalvi.*

La Comunitat de Castella i Lleó ha d'exercir, en coordinació amb les polítiques de l'Estat, les competències que li corresponguin en relació amb les institucions de crèdit i d'estalvi, amb els establiments financers de crèdit i amb la resta d'entitats i d'institucions que conformin el sistema financer autonòmic, amb els objectius d'enfortiment del sistema financer de Castella i Lleó, de compliment de la seva funció econòmica i social, de foment de la seva

participació en els objectius econòmics estratègics de la Comunitat, de protecció dels drets i interessos dels usuaris, de promoció de la inversió en la Comunitat, de vigilància del compliment de les normes d'ordenació i disciplina, i de protecció de la seva independència, prestigi i estabilitat.

Article 81. *Consell Econòmic i Social.*

1. El Consell Econòmic i Social és un òrgan col·legiat de caràcter consultiu i assessor en matèria socioeconòmica de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó.

2. Una llei de la Comunitat n'ha de regular la composició, l'organització i el funcionament.

CAPÍTOL II

Hisenda

Article 82. *Principis de la hisenda de la Comunitat.*

1. La hisenda de la Comunitat s'ha d'inspirar en els principis d'autonomia financera, suficiència, equitat, solidaritat, transparència, economia i eficiència.

2. La Comunitat de Castella i Lleó té autonomia financera per desenvolupar i executar les seves competències. L'autonomia financera de la Comunitat i altres principis que inspiren la hisenda de la Comunitat s'han d'exercir de conformitat amb el que preveuen la Constitució, aquest Estatut i la Llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució, respectant els principis de coordinació amb les hisendes estatal i local i de solidaritat entre tots els espanyols.

3. La Comunitat de Castella i Lleó i les institucions que la componen gaudeixen del mateix tractament fiscal que el que estableixen les lleis per a l'Estat.

Article 83. *Relacions de la hisenda de la Comunitat amb la hisenda de l'Estat.*

1. La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó ha de disposar dels recursos suficients per atendre de forma estable i permanent la gestió i el desenvolupament de les seves competències. La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó ha de vetllar perquè, en els termes dels articles 138 i 139 de la Constitució espanyola, l'Estat garanteixi la realització efectiva dels principis d'igualtat i de solidaritat i l'equilibri econòmic de les diverses comunitats autònomes, sense que les diferències entre els seus estatuts i les seves competències puguin implicar, en cap cas, privilegis econòmics o socials en perjudici de Castella i Lleó.

2. La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó ha de participar en els mecanismes d'anivellament que es dissenyin en el marc del sistema general de finançament.

3. En el marc del que estableix l'article 158.2 de la Constitució, la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó ha de participar en el Fons de compensació interterritorial d'acord amb el que estableixi la seva normativa reguladora.

4. La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó ha de vetllar perquè es garanteixi l'establiment d'un equilibri econòmic, adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol, previst a l'article 138 de la Constitució, i ha de participar en els mecanismes que s'estableixin per fer efectiu aquest principi, de conformitat amb la seva normativa reguladora.

5. D'acord amb el principi de lleialtat institucional, s'ha de valorar l'impacte financer, positiu o negatiu, que les disposicions generals i les mesures adoptades per l'Estat tinguin sobre la Comunitat de Castella i Lleó o les adoptades per la Comunitat Autònoma tinguin sobre l'Estat, en un període determinat, en forma d'una variació de les necessitats de despesa o de capacitat fiscal, amb la

finalitat d'establir els mecanismes d'ajust necessaris per evitar qualsevol tipus de perjudici a la suficiència financera de la Comunitat, al desenvolupament de les seves competències o al seu creixement econòmic.

Les dues administracions s'han de facilitar mútuament l'accés a la informació estadística i de gestió necessària per al millor exercici de les seves respectives competències, en un marc de cooperació i transparència.

6. Per determinar el finançament que dins del sistema de finançament de les comunitats autònomes correspon a la Comunitat de Castella i Lleó s'han de ponderar adequadament els factors d'extensió territorial, dispersió, baixa densitat i envelliment de la població de la Comunitat.

7. La hisenda de Castella i Lleó ha de participar, sempre que s'estableixi en el sistema general de finançament, en la suficiència del finançament de les comunitats autònomes en termes dinàmics.

8. Per a la fixació de les inversions de l'Estat a Castella i Lleó en infraestructures, s'ha de prendre en consideració, amb caràcter prioritari, la superfície del territori de la Comunitat i s'han d'incorporar criteris d'equilibri territorial a favor de les zones més desfavorides.

Article 84. *Recursos financers.*

La hisenda de la Comunitat es constitueix amb:

- a) Els rendiments dels seus tributs propis.
- b) Els rendiments dels tributs cedits totalment o parcialment per l'Estat a què es refereix la disposició addicional primera i de tots els recursos la cessió dels quals sigui aprovada per les Corts Generals.
- c) Les assignacions amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.
- d) Els recàrrecs sobre impostos estatals.
- e) Les transferències procedents del Fons de compensació interterritorial, d'acord amb la seva normativa reguladora.
- f) Els ingressos procedents de la Unió Europea.
- g) Els ingressos procedents d'altres organismes nacionals i internacionals.
- h) El producte de l'emissió de deute i el recurs al crèdit.
- i) Els rendiments del patrimoni de la Comunitat Autònoma i els altres ingressos de dret privat.
- j) El producte de les multes i les sancions en l'àmbit de la seva competència.
- k) Qualsevol altre tipus de recursos que li corresponguin, en virtut del que disposen les lleis.

Article 85. *Altres recursos.*

La Comunitat Autònoma i les entitats locals afectades han de participar en els ingressos corresponents als tributs que l'Estat pugui establir per recuperar els costos socials produïts per activitats contaminants o generadores de riscos d'especial gravetat per al medi, de la manera que estableixi la llei creadora del gravamen.

Article 86. *Organització i competències de la hisenda de la Comunitat.*

1. Les competències normatives i les competències de gestió, liquidació, recaptació i inspecció dels tributs el rendiment dels quals estigui cedit a la Comunitat de Castella i Lleó, així com la revisió dels actes dictats en via de gestió dels tributs esmentats s'han d'exercir en els termes que fixa la Llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució, sense perjudici de la col·laboració que es pugui establir amb l'Administració de l'Estat en l'àmbit previst per la llei que fixi l'abast i les condicions de la cessió.

2. Les funcions d'aplicació dels tributs propis de la Comunitat i les que, en el marc de la Llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució espanyola, s'atribueixin a la Comunitat de Castella i Lleó en matèria de tributs cedits, totalment o parcialment, les han d'exercir els òrgans o els ens públics que la Comunitat estableixi en cada moment.

3. Amb aquesta finalitat, es pot crear per llei de Corts un organisme amb personalitat jurídica pròpia per a la gestió, la recaptació, la liquidació, la inspecció i la revisió dels tributs propis i cedits. En tot cas, l'Administració Tributària de l'Estat i la de la Comunitat han de fomentar els mitjans de col·laboració i coordinació que considerin oportuns, en especial quan així ho exigeixi la naturalesa del tribut.

Article 87. *Deute públic i crèdit.*

1. La Comunitat Autònoma de Castella i Lleó pot concertar operacions d'endeutament per finançar despeses d'inversió en els termes que autoritzi la corresponent llei de les Corts de Castella i Lleó.

2. El volum i les característiques de les operacions s'han d'establir d'acord amb l'ordenament general de la política creditícia i en coordinació amb l'Estat.

3. Els valors emesos tenen la consideració de fons públics a tots els efectes.

4. Igualment pot concertar operacions de crèdit per un termini inferior a un any per tal de cobrir les seves necessitats transitòries de tresoreria.

5. El que estableixen els apartats anteriors s'ha d'ajustar al que disposa la Llei orgànica que preveu l'article 157.3 de la Constitució.

Article 88. *Patrimoni.*

1. El patrimoni de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó està integrat per tots els béns dels quals aquesta sigui titular, estiguin adscrits a algun servei o ús públic de la Comunitat o no, i sigui quina sigui la seva naturalesa i el títol d'adquisició.

2. Una llei de les Corts de Castella i Lleó ha de regular el règim jurídic del patrimoni de la Comunitat Autònoma, així com la seva administració, la seva conservació i la seva defensa.

Article 89. *Pressupostos.*

1. Els pressupostos generals de la Comunitat constitueixen l'expressió xifrada conjunta i sistemàtica de les obligacions que com a màxim poden reconèixer i dels drets que prevegin liquidar durant el corresponent exercici. Tenen caràcter anual i inclouen la totalitat de les despeses i els ingressos dels organismes i les entitats que la integren, i s'hi ha de consignar l'import dels beneficis fiscals que afectin els tributs atribuïts a la Comunitat de Castella i Lleó.

2. Correspon a la Junta de Castella i Lleó elaborar els pressupostos de Castella i Lleó i a les Corts de Castella i Lleó examinar-los, esmenar-los, aprovar-los i controlar-los. La Junta ha de presentar el projecte de pressupostos a les Corts de Castella i Lleó abans del 15 d'octubre de cada any. Si no és aprovat abans del primer dia de l'exercici econòmic corresponent, queden automàticament prorrogats els de l'any anterior fins a l'aprovació del nou.

3. Els pressupostos de la Comunitat s'han de presentar equilibrats, s'han d'orientar al compliment dels objectius de política econòmica, han de complir els objectius d'estabilitat pressupostària que estableixen per a l'exercici els principis i la normativa estatal, i la seva elaboració i gestió s'ha de fer amb criteris homogenis als de l'Estat, de manera que sigui possible la seva consolidació.

4. L'elaboració dels pressupostos de la Comunitat es pot emmarcar en un escenari econòmic plurianual compatible amb el principi d'annualitat pel qual es regeix l'aprovació i l'execució pressupostària.

5. La comptabilitat de la Comunitat s'ha d'adaptar al Pla general de comptabilitat pública que s'estableixi per a tot el sector públic.

Article 90. *Consell de Comptes.*

1. El Consell de Comptes, dependent de les Corts de Castella i Lleó, ha d'exercir les funcions de fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de la Comunitat Autònoma i altres ens públics de Castella i Lleó, sense perjudici de les competències que corresponen al Tribunal de Comptes d'acord amb la Constitució.

2. Una llei de Corts ha de regular les seves competències, la seva organització i el seu funcionament.

TÍTOL VII

Reforma de l'Estatut

Article 91. *Procediment.*

La reforma d'aquest Estatut d'autonomia s'ha d'ajustar al procediment següent:

1. La iniciativa de la reforma davant les Corts de Castella i Lleó correspon a una tercera part dels seus membres o a la Junta de Castella i Lleó.

2. La proposta de reforma requereix, en tot cas, l'aprovació de les Corts de Castella i Lleó per majoria de dos terços i l'aprovació posterior de les Corts Generals mitjançant una llei orgànica.

3. Aprovada la proposta de reforma per les Corts de Castella i Lleó, s'ha de remetre al Congrés dels Diputats. Les Corts de Castella i Lleó han d'elegir entre els seus membres una delegació per participar en la tramitació de la proposta en el si d'una comissió mixta paritària constituïda d'acord amb el procediment que prevegi el Reglament del Congrés dels Diputats.

4. Les Corts de Castella i Lleó poden retirar amb la majoria qualificada que determini el seu Reglament la proposta de reforma en qualsevol moment de la tramitació en les Corts Generals abans que sigui aprovada de manera definitiva. En aquest cas no és aplicable el que disposa l'apartat següent.

5. Si la proposta de reforma no és aprovada per les Corts de Castella i Lleó o per les Corts Generals, no es pot sotmetre novament a debat i a votació d'aquelles fins que hagi transcorregut almenys un any.

Disposició addicional primera. *Tributs cedits.*

1. Se cedeix a la Comunitat de Castella i Lleó el rendiment dels tributs següents:

1r Impost sobre la renda de les persones físiques, amb caràcter parcial.

2n Impost sobre el patrimoni.

3r Impost sobre successions i donacions.

4t Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

5è Els tributs sobre el joc.

6è L'impost sobre el valor afegit, amb caràcter parcial.

7è L'impost especial sobre la cervesa, amb caràcter parcial.

8è L'impost especial sobre el vi i les begudes fermentades, amb caràcter parcial.

9è L'impost especial sobre els productes intermedis, amb caràcter parcial.

10è L'impost especial sobre l'alcohol i begudes derivades, amb caràcter parcial.

11è L'impost especial sobre hidrocarburs, amb caràcter parcial.

12è L'impost especial sobre les labors del tabac, amb caràcter parcial.

13è L'impost especial sobre l'electricitat.

14è L'impost especial sobre determinats mitjans de transport.

15è L'impost sobre les vendes detallistes de determinats hidrocarburs.

2. El contingut d'aquesta disposició es pot modificar mitjançant un acord del Govern amb la Comunitat, que ha de ser tramitat pel Govern com a projecte de llei. A aquests efectes, no es considera reforma de l'Estatut la modificació d'aquesta disposició ni la modificació o la supressió de qualssevol recursos que s'hi esmenten.

3. L'abast i les condicions de la cessió els han d'establir la Comissió Mixta a què es refereix la disposició transitòria primera que, en tot cas, les ha de referir a rendiments en la Comunitat Autònoma.

Disposició addicional segona. *Convergència interior.*

En l'exercici de les seves competències, la Junta de Castella i Lleó ha d'elaborar un Pla plurianual de convergència interior amb l'objectiu d'eliminar progressivament els desequilibris econòmics i demogràfics entre les províncies i territoris de la Comunitat.

Sobre la proposta del Pla esmentat s'ha d'informar la Comissió de Cooperació que preveu l'article 59 d'aquest Estatut d'autonomia a fi de coordinar les actuacions de les dues administracions.

L'esmentat Pla s'ha de sotmetre a l'aprovació de les Corts de Castella i Lleó.

Disposició addicional tercera. *Mitjans de comunicació públics.*

1. La Comunitat de Castella i Lleó pot disposar de mitjans de comunicació social de titularitat i gestió públiques, incloent-hi un canal de televisió. Una llei de Corts ha de regular l'organització i el control parlamentari d'aquests mitjans.

2. Els mitjans de comunicació de titularitat pública especialment han de promoure en la seva programació els valors essencials de la identitat de Castella i Lleó que reconeix l'article 4 d'aquest Estatut i els drets i els principis rectoris que reconeix el títol I.

Disposició transitòria primera. *Comissió Mixta.*

1. Amb la finalitat de transferir a la Comunitat les competències, les atribucions i les funcions que li corresponen segons aquest Estatut, es constitueix una Comissió Mixta Paritària, integrada per representants de l'Administració de l'Estat i de la Comunitat; aquests últims elegits per les Corts de Castella i Lleó per un procediment que asseguri la representació de les minories. Aquests representants han de donar compte periòdicament de les seves gestions a les Corts de Castella i Lleó.

2. Els acords de la Comissió Mixta han d'adoptar la forma de proposta al Govern, que les ha d'aprovar mitjançant un real decret, i aquells hi han de figurar com a annexos a aquest, i s'ha de publicar en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i en el «Butlletí Oficial de Castella i Lleó».

3. La transferència de serveis ha d'operar de ple dret la subrogació de la Comunitat Autònoma en les relacions jurídiques referides als serveis esmentats en què sigui part l'Estat. Així mateix, la transferència de serveis implica la de les titularitats que sobre ells recaiguin i les dels

arxius, dels documents, de les dades estadístiques i dels procediments pendents de resolució. El canvi de titularitat en els contractes d'arrendaments de locals afectes als serveis que es transfereixin no dona dret a l'arrendador a extingir el contracte o a modificar-lo.

4. Els funcionaris adscrits a serveis de titularitat estatal o a altres institucions públiques que resultin afectades pels traspassos passen a dependre de la Comunitat, i els són respectats tots els drets de qualsevol ordre i naturalesa que els corresponguin en el moment del traspàs, fins i tot el de participar en els concursos de trasllat que convoqui l'Estat en igualtat de condicions amb els funcionaris restants.

5. Per preparar els traspassos i per verificar-los per blocs orgànics de naturalesa homogènia, la Comissió Mixta de Transferències ha d'estar assistida per comissions sectorials d'àmbit nacional, agrupades per matèries, la comesa fonamental de les quals ha de ser determinar, amb la representació de l'Administració de l'Estat, els traspassos de competències i de mitjans personals, financers i materials que hagi de rebre la Comunitat Autònoma.

6. Les comissions sectorials han de traslladar les seves propostes d'acord amb la Comissió Mixta, que les ha de ratificar.

Disposició transitòria segona. *Aplicació transitòria de la legislació estatal.*

Mentre les Corts Generals no elaborin les lleis a què es refereixen la Constitució i aquest Estatut, i les de Castella i Lleó legislin sobre les matèries de la seva competència, continuen en vigor les actuals lleis i disposicions de l'Estat que es refereixen a les esmentades matèries, sense perjudici que el seu desenvolupament legislatiu, si s'escau, i la seva execució els porti a terme la Comunitat Autònoma en els supòsits que preveu aquest Estatut.

Disposició transitòria tercera. *Segregació d'enclavaments.*

1. Perquè un territori o un municipi que constitueixi un enclavament pertanyent a una província integrada en la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó se'n pugui segregat i incorporar-se a una altra Comunitat Autònoma cal el compliment dels requisits següents:

a) Sol·licitud de segregació, formulada per tots els ajuntaments interessats, mitjançant un acord adoptat amb el vot favorable de les dues terceres parts del nombre de fet i, en tot cas, de la majoria absoluta dels membres de cadascuna de les esmentades corporacions.

b) Informes de la província a la qual pertanyi el territori, el municipi o els municipis a segregat i de la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó, favorables a aquesta segregació, un cop vist que té més vinculacions històriques, socials, culturals i econòmiques amb la Comunitat Autònoma a la qual sol·licita incorporar-se. A aquest efecte, la Comunitat Autònoma de Castella i Lleó pot fer enquestes i altres formes de consulta per tal d'arribar a una resolució més motivada.

c) Ratificació entre els habitants del territori, municipi o municipis que pretenguin la segregació, aprovat per majoria dels vots vàlids emesos.

d) Aprovació per les Corts Generals, mitjançant una llei orgànica.

2. En tot cas, el resultat d'aquest procés queda pendent del compliment dels requisits d'agregació exigits per l'Estatut de la Comunitat Autònoma a la qual es pretén la incorporació.

Disposició derogatòria.

A l'entrada en vigor d'aquest Estatut d'Autonomia queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'hi oposin.

Disposició final.

Aquest Estatut entra en vigor el mateix dia en què es publiqui la Llei orgànica de la seva aprovació per les Corts Generals en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 30 de novembre de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

20636 *LLEI ORGÀNICA 15/2007, de 30 de novembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal, en matèria de seguretat viària.* («BOE» 288, d'1-12-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei orgànica.

Sapigueu: que les Corts Generals han aprovat la Llei orgànica següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

Entre les resolucions aprovades com a conseqüència del debat sobre l'Estat de la Nació de 2006 s'hi inclou la número dinou, en la qual es declara, entre altres aspectes, que el Congrés dels Diputats considera oportú impulsar la modificació del Codi penal, tenint en compte les diferents propostes que s'estan estudiant a la Comissió de Seguretat Viària del Congrés dels Diputats, amb l'objectiu de definir amb més rigor tots els delictes contra la seguretat del trànsit i els relacionats amb la seguretat viària, per evitar que determinades conductes qualificades de violència viària puguin quedar impunes.

La reforma sobre els delictes contra la seguretat viària compta amb un ampli consens dels grups parlamentaris entorn de les propostes formulades davant la Comissió sobre Seguretat Viària. Per això, es presenta aquesta Proposició de Llei orgànica de reforma del Codi penal en matèria de seguretat viària, el contingut bàsic de la qual persegueix, d'una banda, incrementar el control sobre el risc tolerable per la via de l'expressa previsió d'excessos de velocitat que s'han de tenir per perillosos o de nivells d'ingesta alcohòlica que hagin de merèixer la mateixa consideració. A partir d'aquesta estimació de font de perill es regulen diferents graus de conducta injusta, traçant un arc que va des del perill abstracte fins al perceptible menyspreu per la vida dels altres, com ja ho feia el Codi. Les penes i conseqüències s'incrementen notablement, en especial, pel que es refereix a la privació del permís de conduir, i s'hi afegeix la no menys severa possibilitat de considerar instrument del delicte el vehicle de motor o ciclomotor, per tal de disposar-ne el decomís.

Igual com passa en el dret vigent, s'ofereix una regla específica per salvar el concurs de normes quan s'hagi ocasionat, a més del risc previngut, un resultat lesiu. En

aquest cas s'ha d'apreciar tan sols la infracció més greument penada, i aplicar la pena en la meitat superior i condemnar, en tot cas, al rescabament de la responsabilitat civil que s'hagi originat. La negativa a sotmetre's a les proves legalment establertes per detectar el grau d'alcoholèmia o d'impregnació tòxica, en canvi, perd el seu innecessari qualificatiu de delicte de desobediència i passa a ser autònomament castigada.

Una absència criticada era la conducció de vehicles pels qui haguessin estat privats, judicialment o administrativament, del dret a fer-ho per pèrdua de vigència del mateix dret. És cert que alguns casos es podrien tenir per delictes de trencament de condemna o de desobediència, però no tots; per això s'ha considerat més àgil i precís reunir totes aquestes situacions possibles en un sol precepte sancionador.

La creació del Centre de Tractament de Denúncies Automatitzades, a més de la pràctica de la delegació amb una casuística molt variada, així com la necessitat d'escurçar els terminis de tramitació de les sancions, sense minva de les garanties del sancionat, urgeix a portar a terme una modificació del Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, pel qual s'aprova el Text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària.

La modificació que es proposa comporta la supressió del paràgraf tercer de la disposició addicional quarta de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'organització i funcionament de l'Administració General de l'Estat, que és la que atribueix als delegats i subdelegats del Govern la competència per sancionar les infraccions que preveu la Llei de seguretat viària.

La modificació de la Llei de seguretat viària es refereix a l'article 68, sobre competències, per atribuir la competència sancionadora als caps de Trànsit, i preveu de manera expressa la possibilitat que aquests deleguin en el director del Centre de Tractament de Denúncies Automatitzades en les infraccions detectades a través de mitjans de captació i reproducció d'imatges que permetin la identificació del vehicle.

Com a conseqüència de la modificació anterior, també es modifica l'article 80, sobre recursos, ja que, amb la nova atribució de la competència, el director general de Trànsit és el competent per resoldre el recurs d'alçada contra les resolucions sancionadores dels caps de Trànsit o del director del Centre; així com l'article 82, sobre anotació i cancel·lació, perquè l'anotació de les sancions fermes greus i molt greus en el Registre de conductors i infractors la faci l'òrgan competent de la Direcció Central de Trànsit, en uns casos, la Direcció de Trànsit instructora del procediment i, en altres, el mateix Centre.

Article únic. *Modificació de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.*

Primer. S'afegeix un últim paràgraf a l'article 47, amb la redacció següent:

«Quan la pena imposada ho és per un temps superior a dos anys comporta la pèrdua de vigència del permís o llicència que habilita per a la conducció o la tinença i port, respectivament.»

Segon. Es modifica la rúbrica del capítol IV del títol XVII del llibre II, que té la redacció següent:

«Dels delictes contra la seguretat viària».

Tercer. Es modifica l'article 379, que queda redactat de la manera següent:

«1. El que condueixi un vehicle de motor o un ciclomotor a una velocitat superior en seixanta quilòmetres per hora en via urbana o en vuitanta quilòmetres per hora en via interurbana a la permesa per reglament és castigat amb la pena de presó de tres a sis mesos o a la de multa de sis a dotze mesos i